

Nepriklausoma

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 7 (45-tieji metai) 1986 VASARIO - FEBRUARY 13 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

(hn)

HAITI DIKTATORIUS IŠSIDANGINO

Vakarinė ir mažesnė Hispaniola salos, esančios Karibų jūroje, vakarinę pusę užimančią Haiti valstybę, beveik 30 metų valdė diktatoriaus Duvalier šeima. 1957 m. valdžią pasiglemžė Francois Duvalier (žinomas Papa Doc pravarde) ir vėliau pasiskelbęs Haiti prezidentu iki gyvos galvos. Jam mirus 1971 m. valdžia pateko į jo sūnaus išlepusio nevykėlio Jean-Claude Duvalier (arba Baby Doc) rankas. Šis, nors ir nebepatyręs žiaurus kaip tėvas, buvo lygiai ambicingas ir taip pat save apskelbė prezidentu iki mirties. Tačiau mirti valdžiai šiam neteko. Spaudžiamas vis labiau nepatenkintose ir maištaujančiose savo šešerių milijonų tautos (skurdžiausios Karibų salyne) ir taip pat Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybės, Baby Doc su savo išsipusčiusia ir išlaidžia žmona bei asmenine palyda leidosi išsodinti į JAV lėktuvą ir išskraidinamas Prancūzijoje. Prancūzija neleido jam apsisėsti Paryžiuje ir tik laikinai apgyvendino Alpių vietovėje, ieškodami jam nuolatinės gyvenvietės. Ligi šiol, atrodo, tikrai viena Liberija Afrikoje sutiko jį priimti. Tuo tarpu Haiti piliečiai kartu su politiniais pabėgėliais JAV ir Kanadoje džiūgauti ir laukia geresnio gyvenimo bei padoresnės valdžios. Naujoji valdžia sudaryta iš kariškių ir civilių, yra vadovaujama Leito, generolo Henri Namphy. Šis savo kalboje, pasakytoje š.m. vasario mėn. 10 d., pristatydami 19-kos asmenų ministerių kabinetą, pareiškė, kad Haiti būsianti gražinta demokratija, visi piliečiai bus lygiai traktuojami, bus įvykdyti laisvi rinkimai, galės veikti visos politinės partijos ir visos profesinės sąjungos, teisingai padalinami valstybės turtai, atidarytos vėl mokylos ir sugrąžinta tvarka. Tiesa, generolas nepasakė, kada tie rinkimai įvyks. Yra žmonių kurie naująja vyriausybe per daug nesidžiaugia, nes joje esą per daug Duvalier senjojo raugo atstovų. Visi betgi labai apsidžiaugė tuo, kad naujoji vyriausybė panaikino neapkenčiamąją Papa Doc įsteigtąją pagalbinių policiją (Tontons Macoutes), terorizavusią nepritariančius režimui. Bent šimtas jų buvo labai žiauriai minios nulinčiuoti. Pastebėtina, kad Haiti yra vienintelė valstybė, atgavusi savo nepriklausomybę, sukilus vergams 1804 m. prieš prancūzus. Tačiau išlaisvintieji vergai valdėsi ir buvo valdomi gana nesėkmingai.

NEAIŠKŲS RINKIMAI FILIPINUOSE

Š.m. vasario mėn. 7 d. įvykę prezidento rinkimai Filipinuose dar vis neišsprendė kas juos laimėjo. Balsai tebeskaiciuojami šiuo metu paties krašto parlamento atstovų. Parlamentas, kaip numato Filipinų konstitucija, paskelbs oficialius rezultatus. Gi šiuo metu ir dabartinis prezidentas Ferdinand Marcos ir jo oponentė Corazon Aquino skelbią rinkimus laimėję. Šalies opozicija tvirtina, kad rinkimus tikrai laimėjo ju kandidatė Aquino ir Marcos bei jo patikėtiniai bando rinkimų rezultatus suklaidinti. Kaltina opoziciją ir rinkimų pravedėją ir net patį parlamentą, kad šie visokie suklaidinimo būdais, net žmogžudystėmis, gąsdina priešinkus ir skelbia neteisėtus rinkimų duomenis. Rinkimus sekė tarptautinės ir amerikiečių specialios komisijos. Jos taip pat tvirtina, kad visokių prasilenkimų bei sukčiavimų būta ir tai daugiausiai iš Marco's šalininkų pusės. Bet yra kaltingiausių ir opoziciją. Oficialioji vyriausybės komisija paskutinėmis žiniomis tvirtina, kad rinkimuose pirmąją Marcos 53% prieš 47% (suskaiciavus 35% balsų). Neoficialiai tačiau Aquino palaikanti rinkiminė komisija, kuri suskaičiavusi jau virš 60% balsų, teigia, kad tokia pat proporcija (53% prieš 47%) pirmąją ponia Aquino.

PASIKEITĘ ŠNIPAIŠ

Š.m. vasario mėn. 11 d. Berlyne pasikeistai šnipais. Ta proga iš Sovietų kalėjimo išleistas ir disidentas Anatoly Scharansky. Jis atskraidintas į Vakarų Vokietiją tuojau pat, kartu su jį pasitiktą atvykusia žmona, išskrido į Izraelį. Scharansky, 38 metų amžiaus, matematikas ir kompiuterių specialistas, 1978 m. buvo sovietų nuteistas trylikai metų kalėjimo bei darbų lagerio, neva tai už šnipinėjimą JAV saugumui. Amerikos valdžia tą kaltinimą griežtai atmetė.

GELEŽINKELIO KATASTROFA KANADOJE

Š.m. sausio mėn. 8 d. prekinis traukinys prie Hilton, Albertos provincijoje, apie 300 km. į vakarus

nuo Edmontono, susidūrė su Via Rail Super Continental keleiviniu traukiniu. Pačiom paskutinėm žiniom katastrofoje žuvo nemažiau 29 asmenų. Visai tikslaus skaičiaus dar negalima nustatyti todėl, kad šiuo metu iš vieno sudegusio ir užgriauto vagono labai sunku greitai išimti žuvusiuosius. CN žiniomis iš 122 žmonių važiuosiu keleiviniu traukiniu (įskaitant ir traukinio įgulą) išsigelbėjo 93. Iš geležinkelio išliko gyvas tik vienas. Taip pat bent trys keleiviai yra labai sunkiai sužeisti.

Keleivinis traukinys važiojo maždaug 110 km. į valandą greičiu, kai susidūrė su prekinio traukiniu, kuris buvo tik ką išvažiuojęs iš dvivėžio į vienvėžį geležinkelį. Kodėl prekinis traukinys nesustojo, kad praleistų keleivinį, dar nežinoma, bet jau ištirta, kad visi signalai veikė tvarkingai, taigi prekinis traukinys turėjo pravažiuoti raudoną signalo šviesą. Ištirta taip pat, kad iešmas buvo teisingoje padėtyje ir prekinis traukinys jį savo svoriu ir greičiu perversė. Visa tai verčia kaltę ant prekinio traukinio garvežio įgulos. Jau pasirodė žinių, kad prekinio traukinio mašinistas prieš pusmetį gydytis klinikoje nuo alkoholio. Kanados vyriausybė paskyrė specialią teisinę komisiją ištirti visas aplinkybes, privedusias prie šios katastrofos.

Didžiausia geležinkelio katastrofa Kanadoje ši šimtmetį įvyko 1910 metais, kai prie Spanish River (Ontario) traukiniu nuvažiuavusiuo begių žuvo 63 žmonės. Didžiausia Kanados geležinkelio katastrofa visais laikais įvyko 1864 m. netoli St. Hilaire (Quebec), kai pilnas emigrantų traukinys nuvažiuo nuo begių ir įriedėjo į Richelieu upę. Tuokart žuvo apie 100 keleivių. Iš neseniai įvykusių traukinio nelaimių paminėtinos trys: 1947 m. ties Dugald (Manitoba) žuvo 31 keleivis. 1950 m. netoli Canoe River (British Columbia) 21 keleivis ir 1983 m. ties Carstairs (Alberta) žuvo 5 keleiviai.

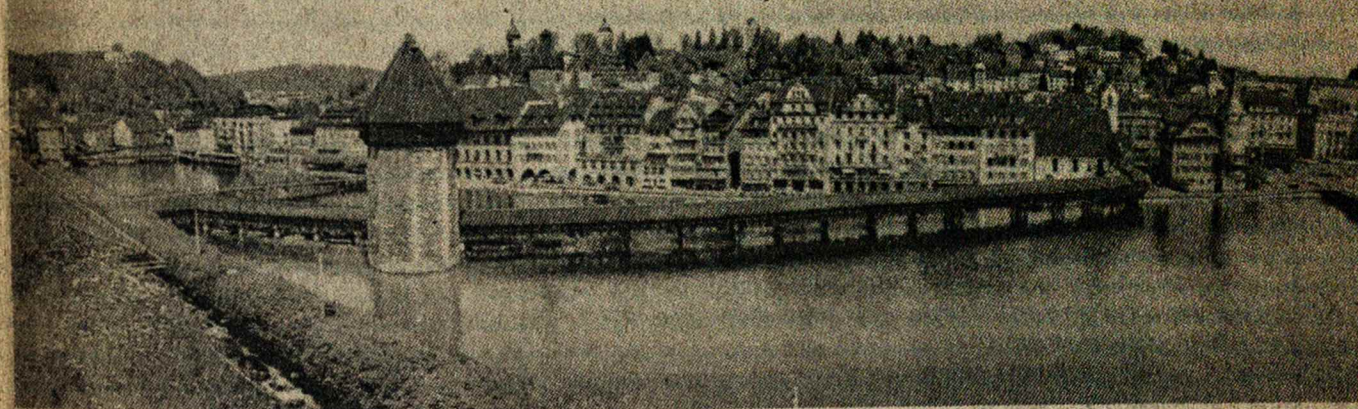
GORBAČIOVAS NEIŠLEIS SACHAROV'Ų

Prancūzijos komunistų dienraščio "L'Humanité" reporteriui suteiktame pasikalbėjime Sovietų Sąjungos diktatorius Mikhail Gorbachiov'as pareiškė, kad disidentas Andrei Sakharov'as turės visiems laikams likti Sovietų Sąjungoje, nes jisai žinąs per daug strateginių sovietų paslapčių, kurios galinčios pakenkti Sovietų Sąjungai, jeigu būtų perduotos Vakarams.

POPIEŽIUS GRĮŽO VATIKANAN

Po varginančios, dešimt dienų užtrukusios piligriminės kelionės po Indiją,

Luzern

Šveicarija, Luzern'o miestas

popiežius Jonas Paulius II grįžo į savo nuolatinę rezidenciją Vatikane. Vasario mėn. 10 d. popiežius pasakė paskutinį savo pamokslą Indijos katalikiškajam jaunimui Mumbai (anksčiau vadintu E Bombay) mieste. Buvo susirinkę virš 100.000 žmonių. Popiežius pagyrė Indijos laikymąsi demokratijos ir jos turtingą dvasinį bei kultūrinį kraštą. Jis kvietė visus krikščionis atmesti bet kokią žmogaus diskriminaciją - ar tai būtų dėl skirtingos rasės, religijos, lyties, socialinės padėties bei kalbos. Kai popiežius važiojo iš stadiono aerodroman, minia šaukė: "Grįšk, Šventasai Tėve, grįšk atgal ir vėl į Indiją." Prieš pradėdamas iškilmes apie 30 indų fanatikų mojavė prieš popiežių nukreiptus plakatus ir šaukė: "Pope, go home!". Tačiau jie buvo greitai minios nutildyti. Popiežių išlydėjusiųjų tarpe matėsi ir motina Teresė, Nobelio Taikos premijos laureatė ir vienuolė, kuri visam pasaulyje žinoma kaip bedalių šventoji, renkanti iš Calcutta miesto gatvių miršančiuosius ir vežanti juos į jos vadovaujamus globos namus. Ši popiežiaus kelionė buvo jau 29-toji išvyka į užsienius. Apkeliavo jis Indiją nuo Himalajų papėdžių iki pat pietinių Indijos krantų.

WILSON'O NAUJAS BIUDŽETAS

Vasario 26 d. Kanados finansų min. M. Wilson'as paskelbė naują biudžeto planą. Jo tvirtinimu biudžetas busis kietas, nes esą būtina visom priemonėm mažinti valstybės deficitą.

SIŪLO AUTONOMIJĄ

Izraelio ministeris pirmininkas Shimon Peres paskelbė planą, pagal kurį siūloma duoti daugiau autonomijos beveik vienam su pusę milijono arabų gyvenančių okupuotose Vakarinio Jordano kranto ir Gazos rėžio teritorijose.

BEIRUTE VĖL ŽUDYNĖS

Nežiūrint keliasdešimties paliubų, Beirute vėl įvyko susišaudymai tarp Lebanono prezidentą Awin Gemayel palaikančių krikščioniškos frakcijos dalinių ir Syrijos remiamos musulmonų milicijos. Visą parą užtrukusios kautynės žuvo nemažiau 14-kos žmonių.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVAI ŽENEVOJE

Reagan'o-Gorbachev'o Konferencijos Ženevoje proga memorandumais ir laiškais į Washington'ą kreipėsi organizacijos ir asmenys, kaip VLIKAS, Lietuvių Bendruomenės, Amerikos Baltiečių Laisvės Lyga ir kt., prašydami kelti Lietuvos laisvės ir Žmogaus Teisės klausimus. Aktyviausia šioje akcijoje buvo JAV Lietuvių Bendruomenė. Neseniai išrinktas naujas pirmininkas Algimantas Gečys šią akciją praplėtė, Memorandumą pasiuntė ne tik į Washington'ą, bet, kartu su Pasaulio LB pirm. V. Kamanto lydraščiu ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės pirm. Narcizui Prielaidai, prašydamas memorandumą įteikti Ženevoje esančiai JAV delegacijai ir savo krašto - Šveicarijos - vyriausybei.

N. Prielaida kartu su iš New York'o atvykusia Ginte Damušyte, PL Bendruomenės Visuomeninių Reikalų Komisijos v. pirm., asmeniškai buvopriimti JAV delegacijos nario Thierry Schroeder. Abu LB atstovai buvo aprūpinti žurnalistų akreditacija ir tuo pasinaudodami, įteikė spaudos atstovams komunikatą - memorandumą santrauką, kurią čia pat paruošė anglų kalba G. Damušytė.

Svarbus Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės atsiekimas

Šveicarijos LB pirm. N. Prielaida dar prieš Konferenciją paruošė specialų santraukinį memorandumą prancūzų kalba ir įteikė Šveicarijos Užsienių Reikalų Ministerijos pareigūnams. Ministerija savo atsakyme 1985 m. lapkričio 26 d. pareiškė, kad Šveicarija nėra pripažinusi baltų respublikų inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, ir to nusistatymo ateityje nekels.

Mums tai yra labai svarbus Šveicarijos raštas. Šveicarija anksti po karo uždarė baltų respublikų diplomatinės tarnybas, ir diplomatai neturėjo jokio diplomatinio statuso. Tiesa, paskutiniais metais diplomatas J. Gerutis (mirė 1985 m.) turėdavo neoficialius pasimatymus su pareigūnais. Šiuo raštu Šveicarijos Bendruomenėi, pirmą kartą per daugelį metų Šveicarijos vyriausybė raštiškai patvirtina, kad ji nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą.

Nors Šveicarijoje lietuvių skaičius visada buvo mažas, bet visada atsiranda asmenų, kurie sėkmingai reiškiasi politiniuose Lietuvos reikaluose. Pastaraisiais metais tai atlieka Narcizas Prielaida, Šveicarijos LB pirmininkas, kuris taip pat yra PLB Visuomeninių Reikalų Komisijos narys. Šveicarijos LB dalyvavo bendrose antisovietinėse demonstracijose su tautine vėliava ir Lietuvos ir Latvijos vardai buvo minimi Šveicarijos ir Vokietijos televizijoje ir spaudoje.

Prieš Žmogaus Teisių konferenciją Ottawoje 1985. V.7 - VI.17, PLB išsiuntė visų kraštų Bendruomenėms platesnio masto memorandumą, prašydami įteikti savo kraštų vyriausybėms. Tai atliko N. Prielaida Šveicarijoje, asmeniškai aplankydamas Šveicarijos Užsienių Reikalų pareigūnus. Ottawoje, Kanadoje konferencijos metu Šveicarijos delegatas Jean-Daniel Vigny atsilankiusiems baltų delegatams patvirtino, kad tas memorandumas buvo gautas dar Šveicarijoje ir išstudijuotas.

Lietuvių Bendruomenė turi tą pranašumą, kad gali memorandumus nukreipti į atskiras vyriausybes per tų kraštų Bendruomenes; suprantama, kad kiekviena vyriausybė pirmiausia atsižvelgia į savo piliečių pageldivimus.

Šio svarbaus Šveicarijos rašto foto kopija ir vertimas į lietuvių kalbą spausdinamas atskirai. (žiūr. 2 psl.)

PRANEŠA ELTA:

PASTAGOS DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Šveicarijos vyriausybė, atsakydama į Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Valdybos pirmininko dr. Kazio Bobelio laišką taip pažymėjo: "Šveicarija niekada nepripažino trijų Pabaltijo valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, ir neketina atsisakyti šio nusistatymo."

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JALTOS AUKOS

(p a b a i g a)

Rusų belaisviai, kurie vėliau pakliuvo į vokiečių rankas, gerai suprato, kad žiaurus likimas laukė tų, kuriuos suomia anksčiau buvo paėmę į nelaisvę ir sugrąžinę sovietams. Vienoje didelėje stovykloje paaiškėjo, kad nė vienas nebuvo niekada susitikęs grįžusio iš Suomijos rusų belaisvio. Išvada pasitvirtino, kad jie visi buvo likviduoti.

Nebuvo nieko paslaptingo komunistų atsinešime į tuos savo piliečius, kurie pakliuvo į priešo rankas. Garsusis Article 58-lb įstatymo, išleisto 1934 m. jau nurodė atatinamą bausmę tokiems žmonėms. Karo metu pats Stalinas išleido eilę paliepimų, vartoti drakoniškas priemones "dezertyrams" ir karo belaisviams. Pav., įsakymas nr.227 buvo 1942 m. netik paskelbtas, bet ir perskaitytas visiems Raudonosios Armijos daliniams. ...Tokie įsakymai buvo vėl išleisti 1943 m. ir taip pat 1944 m., su kaikiurėmis variacijomis, pritaikant jas prie vykdomų Sovietų militarinių uždavinių.

Rusas gydytojas, pakliuvęs į belaisvę 1941 m., nesi-laikė įsakymo, kad Sovietų kariai privalo geriau nusizudyti, negu pasiduoti. "Kokia nauda iš to- karinė ar kitokia? -klausė jis savęs. Karui pasibaigus, britų belaisvis, paleistas Rytuose, pasakojo, kad pavieniai Raudonosios Armijos kareiviai nešiojosi su savimi vieną tokių privalomų įsaky-mų.

Užteko vien tik to, kad rusas kareivis laikinai papuo-lęs už vokiečių kovų linijų (neretas įvykis, vykdamt Stali-no strategiją,) ir atsikovojęs kelią atgal į savo dalinius, būdavo tuoj pat baudžiamas sušaudant... Svetlana, Stalino dukte, pasakojo, kaip Beria "įvykdė pasibaisėtinas žudynes ištisų kariuomenės dalinių, kurie buvo kartais labai skait-lingi", laikinai atkirsti vokiečių 1941 m. Tačiau Stalinas buvo priverstas savo žiaurumą prigesinti, kai prireikdavo gerų specialistų. Du kovos pilotai, lėktuvui sudužus už vokiečių linijų, atsikasė atgal į savo dalinį. Tuoju pat buvo pulko komisaro užpulti. Naktį juos išgabeno į tolimą "Perakulėjimo Stovyklą Lakinams" netoli Ufos, Alkino vietovės, Urale. Čia juos mušdavo ir marindavo badu, kol nutarė, kad galų gale išvalė juos nuo visokios korup-cijos. Paskui juos paleido atgal į savo dalinį, nes Raudo-najai Armijai trūko gerų pilotų. Tokių laimingųjų buvo tačiau labai nedaug.

Statistiniai patikrinti repatrijuotųjų skaičiaus dar nebuvo galima. Tačiau Sovietų oficialūs duomenys, paskelbti 1945 m. rodo, kad 5.236.130 Sovietų pitečių buvo išlais-vinti ir repatrijuoti.

Buvęs NKVD karininkas, kuriam buvo prieinami ano meto dokumentai tvirtina, kad iš viso apie 5 ir 1/2 milijonų rusų buvo repatrijuota iš užimtųjų sričių 1943-47 m. Iš jų- 20% nubausti mirtimi ar 25 m.darbo stovyk-lų bausme (tikrumoje- tai irgi mirties bausmė, pratęsta); 15%-20% nubausti 5-10 metų kalėjimo; 10% ištremti į tolimus Sibiro pakraščius nemažiau kaip 6-iems metams, 15%- į priverčiamus darbus Donbaso, Kuzbas ir kitas apleistas tolimas vietoves. Jiems niekada nebuvo leista su-grįžti namo, atlikus bausmę; 15%-20% buvo leista grįžti namo (bet retai kuris galėjo gauti darbo. Kiti like procentai- akivaizdu, buvo tuoju pat nužudyti. A.Tolstoj).

1955 m.rugsėjo 17 d. Chruščiov'o vyriausybė paskelbė amnestiją kalinamiems repatriantams. Bet po 10-ties metų "socialistiniuose pataisose lageriuose" dauguma iš jų buvo žuvę nuo ledinio šalčio, bado, ligų ir barbariško

elgesio. Dalelė išliko gyvų. Iš jų apie 20 senųjų emigran-tų, britų atiduotų rusams Austrijoje. Tai jie galėjo per-duoti Vakarams autentiškus pasakojimus apie Gulago stovyklas ir repatrijuotųjų likimą.

- - - - -

Šios knygos "Jaltos Aukos" pabaigoje autorius mini ir pakliuvusius DP į "repatrijuojamųjų" grupes (estai, lenkai, armėnai, kiniečiai ir t.t.). Lietuviai neminimi atskirai, bet bendras baltų pavadinimas pasirodo konteks-te su jų "nerusų" aptarimu.

Išvadoje autorius sako, kad nors Užsienio Reikalų Įstaigos darbuotojai "negalėjo būti laimingi,vykdydami šią savo politikos dalį, jie manė, kad tai buvo reikalinga aika skatinti tolimesnius gyvybinius diplomatinius ėjimus.

Autorius taip pat sako, kad ši reali politika nebuvo cinizmo išdava, bet kad Eden'as ir jo patarėjai tikrai tikėjo Stalino gera valia. Eden'ui Stalinas patiko ir jis juo žavėjosi. Panašiai jautė ir jo keli nuolatiniai patarė-jai, kurie talkininkavo surašyme dviejų svarbių raportų Kabinetai 1944 m., birželio 14 d., ir rugpjūčio 9 d. jame buvo pabrėžtas Sovietų "entuziastiškas" troškimas kooperuoti su Britanija ir Amerika. Antrame- plačiai aptartas Užsienio Reikalų Įsitikinimas, kad Sovietų Sąjunga karui pasibaigus, nenorėsianti kištis į kaimyninių valstybių reikalus. (Nebuvo apsišvietę Leninizmo-Staliniz-mo ideologijoje, deja.Vert.). Pav.,buvo pažymėta, kad "Lenkijai bus palikta tikra nepriklausmybė ir ji bus laisva nuo didesnio Rusijos kišimosi į jos vidaus reikalus". (Šioje ištraukoje Baltijos kraštai nepaminti. Vert.).

Bendrai, buvo padaryta išvada, kad "Sovietų vyriausy-bė laikysis bendradarbiavimo su mumis ir JAV (ir Kinij-ja), arba Pasaulinės Organizacijos rėmuose, arba jeigu tokia ir nebus sudaryta..".

Ir toliau, pagal Ambasados Maskvoje bei Šiaurinio departamento analizes: "Labai galimas dalykas, kad tebė-ra dvejopai galvojančių žmonių Sovietų Sąjungoje: vieni- už kolaboravimą su Vakaraais, kiti - kad Sovietų Sąjunga turi niekuo nepasitikėti ir gali bei privalo remtis savo pačios jėga bei naudotis draugais užsienio kraštuose. Iš visa ko sprendžiant, atrodo, kad Stalinas yra pažiūrų pirmosios grupės, kurios skaičius didėja".

Gen.Martell (buvęs iki kovo 1944 m.karinės pasiunti-nybės galva Maskvoje) buvo įsitikinęs, kad Užsienio Rei-kalų Įstaigos politiką daugumoje sudarė 'laižyme bolševikų' čebatų' iki pajudavimo". Gen.Martell taip pat siūlė,kad Britanija galētu bent kartas nuo karto tvirtai laikytis savo nusistatymų, besiderant su Sovietais.

Eden'as gi buvo įsitikinęs, kad nereikia pareikšti skirtingas nuo jo paties nuomones. Jis sugebėjo net ne-prileisti prie Kabineto skirtingų nuo jo paties pareiškimų dėl Sovietų Sąjungos.

W.Churchill'is tarpe savo kolegų platino įdomų doku-mentinį raštą, pavadintą "Faktai ir tendencijos karo metu, 1944". Jis buvo sudarytas R.Matthews "Daily He-rald" Maskvos korespondento. Savo analizėje jis tiksliai atvaizdavo Sovietų visuomenę ir politiką. Jis pabrėžė Stalino totalitarizmą pačiame krašte ir grėsmę galimos jo užsienio politikos ateityje.

W.Churchill'ui šis raportas padarė didelį įspūdį, bet perdaug kirtosi su Užsienio Reikalų Įstaigos situacijų įvertinimu. Ant to dokumento buvo užrašyta: "Užsienio Reikalų Sekretoriui" sugestijonuoiant, Min.P-kas davė instrukcijas šio dokumento skleidimą sustabdyti".

Britų ir amerikiečių pažiūros į priverčiamą repatriaci-ją nebuvo skirtingos.

(Laisvai vertė E.K.)

The Invasion of Czechoslovakia

(ŠIS TEKSTAS BUS SUTRUMPINTAI ATSPAUSDINTAS IR LIETUVIŲ KALBOJE ŠIAME SKYRIUJE)

TEKSTAS PAGAL "X" PASAKOJIMĄ IR Mmo M. MATTHEWS VERTIMĄ

5. This is as much as people in the know told me, that this is approximately how it happened. At the beginning, according to the pact , our airplanes flew through the capitals of socialist countries, testing radio links, or something in this order (I don't remember exactly). The airplane landed in Warsaw, in Berlin and finally in Prague. There many "athletes" were let off and they sat down on benches in the airport. When the appointed hour came, the "athletes" opened their rucksacks, took out automatics and started a fight with the "contras". The management of the airport and the dispatchers were removed from their places, the "athletes" sat down there, and having taken over the airport began to take in their own airplanes one after another with troops, armoured tanks and other machines. The government was arrested immediately and sent to Moscow. And at the very same time troops of the Warsaw Pact were advancing from all sides, through the border and deep into the country. In strate-gic locations landing troops were set down who carried out their tasks cleanly, disarming the remaining units in the country. (Probably the West still remembers all of this in detail and knows much more. I know only what I heard from people and I cannot guarantee exactness). Then the reprisal began against the "contras".

After leaving formalities and best wishes, we were removed to a station (I don't remember the name), placed in passenger trains and sent to Dresden. We crossed the border, stopped on East German territory, and attended a meeting in honour of the "liberating troops". Many were given a taste of schnaps and there were speeches, greetings and food (I don't know on whose initiative). When we came to Dresden, a special stall was set up from which we were distributed apples, cookies, tea, coffee, etc. by railway car. I remember that an elderly German showed up with the first basket and of course it wasn't enough for many. Then he appeared with a second basket and the contents were gobbled right on the platform since everyone was trying to take as much as possible; the old man didn't dare appear with the third basket.

After a few hours in Dresden, 11 carloads of our brothers joined with us and we set out. We went through East Germany and Poland and on entering the Soviet Union stopped. Each car was painstakingly searched inside and outside by the border guards to make sure we weren't bringing any "contras" into USSR which would mean trouble.

On the third day we arrived back in Chernyak-1986. II. 13

(Corr. in 'NL' ' nr.3 of this article, instead of "...that I have 7 children" has to be "...that I have 2 children" .

hovsk, which the railway approached on narrow tracks, and there we were met as true liberators, having fulfil-led our international duty. The secretary of the regio-nal committee himself greeted and congratulated us and he even brought many citizens with him, as the station was beyond the city.

On our arrival we were given salary to make up for the work we missed and on our war certificates was written the inscription: "For _____ of Regiment _____ for the fulfillment of a special assignment".

Recently, flying from Moscow to Lissabok through Prague, a Czech was seated next to me whospoke Russian well. When we were talking I immediately felt guilty and told him how I had been in Czechoslova-kia. He told me a similar story of the "athletes" in the airport. I was already fairly sure that I wanted to leave the USSR so I almost did not fear that I would be punished for outspokenness. Now I am already in Halifax taking courses in English. In my group is a Czech though I haven't yet the boldness to tell him when and why I was in Czechoslovakia. I am ashamed to confess that I was an occupier. However I do not feel it was my responsibility; to behave differently, not to follow the orders, was simply impossible. It was equivalent to putting a noose around your own neck since at that time there was nowhere to run. For instance, a soldier defected to Czechoslovakia but he was quickly apprehended and his fate was, as they say, "perfectly clear".

*****

In our time now it is already the sixth year that again innocent fellows are losing lives fulfilling their "international duty" at the request of the nation of Afghanistan". And the same soldier is simply without power to do anything about it. He has two choices, either to put a bullet through his head or to be put behind bars.

I once went to Vilkaveshkis (a region in Lithuania -Vilkaviškis) and there in the cemetery lies a soldier who was killed in Afghanistan and was brought back to the Motherland to be buried. Every day fresh flowers are placed on his grave and everyone remembers and speaks about this young fellow, as of the great grief of the city and of Lithuania.

How many such graves there are in all of Lithua-nia, in all of the Soviet Union, is unknown. This will end only when the greatest minds of the most "humane" country in the world understand their mistake, under-stand the grief of peoples.

Has anyone threatened our motherland, whom are we fighting with, why are young people losing their lives? Often the presence of our soldiers in Afghanistan is described in Soviet newspapers as a blessed duty,

MODERNIŠKA LIETUVIŠKA KNYGA VAIKAMS R. Vitas

Lietuvių išeivijos švietimui vis reikalinga naujų moks-lo priemonių ir metodų perduoti žinias. Ypač opus reika-las, nes gyvenimo sąlygos nuolat keičiasi, pvz., mažiau vaikų kalba lietuviškai ar labai silpnai kalba. Gyvenimas tolimuose priemiesčiuose sunkina lituanistinių mokyklų lankymo galimybes

Taip pat pedagoginė metodologija irgi keičiasi. Vis naujų būdų išvystoma žinių perdavimui. Šių dienų vaikai yra prapratę prie modernių ir profesionalaus lygio pa-ruoštų mokslo priemonių. Todėl ir lietuvių švietimo įs-taigos turi pasirūpinti tokių priemonių - kitaip vaikai ne-sidomės. Pažanga buvo padaryta 1974 m., kai JAV LB Švietimo Taryba išleido Richard Scarry MANO ŽODYNĄ lietuvių ir anglų kalbomis. Knyga susilaukė teigiamo at-garsio iš mokytojų, tėvų ir visuomenės, o jau šiemet yra išleista t r e ė č i o j i p a p i l d y t a l a i d a .

Žodyno tobulinimo pamokoms trūko medžiagos. Pasi-darė aišku, kad su pratimais mokytojams būtų lengviau dirbti. Todėl PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS ISNTITUTAS dirbdamas kartu su Švietimo Taryba, nutarė pritaikyti pratimus Scarry žodynui.

Mokytojai Ramunei R a ė k a u s k i e n e i kilo min-tis ruošti tuos pratimus, jos iniciatyva darbas buvo pra-dėtas. Po kiek laiko įsijungė mokyk. Valerija S p a r k y t ė ir dail. Nijolė M a ė k e v i č i e n ė. Baigus diskusi-jas ir bandymus pamokose, intensyvus darbas prasidėjo prieš metus, o šių metų rugpjūčio gale pasirodė MANO ŽODYNO PRATIMAI, antras leidinys Pedagoginio Litua-nistikos Instituto lietuvių kalbos serijoje vaikams (Lithu-anian Language Series for Children No.2). Serijos redak-torius yra prof. dr. Jonas R a ė k a u s k a s .

Pratimų knyga yra 64 puslapių, didelio formato, gau-siai iliustruota ir paruošta patraukliai taip, kad vaikams būtų smagu net ir namuose jais užsiimti. Pratimų tarpe yra žaidimų, spalvavimas, žodžių pažinimas angliškai ir lietuviškai. Pratimai tinkami visiems pradinės mokyklos skyriams vartojant kartu ir Scarry žodyną. Čia vienas iš pirmųjų bandymų lietuvių pedagogų ir mokytojų tarpe pa-vartoti daugiau meniško išreiškimo kalpo pamokos pagrin-dę. Su įdomiais paveiksluokais ir galvosūkiiais, noras yra sujungti žaidimą su mokslu taip, kad būtų įdomu mokytiis lietuvių kalbos besikeičiančiose sąlygose. Vaikai i turės prōgos spręsti uždavinius, įdomius kryžiažodžius, žo-džių lenteles, paslėptus žodžius ir t.t.

Šiuos pratimus gali naudoti ir lietuviškai kalbantys mokiniai per žodyno tobulinimo pamokas. Patyrimas ro-do, kad vaikams šie pratimai įdomūs ir patrauklūs. Lie-tuvių kalba visur pirmauja; kur tik galima pabrėžtas lie-tuviškas žodis, o anglų kalba pridėta tik tiems, kurie dar negali paskaityti lietuviškai. Pratimai tinka ir vartojimui namuose. Kas tik turi Scarry MANO ŽODYNĄ, galės to-bulinti savo lietuvių kalbos žodyną bevartodami pratimus. Pratimai užima vaikų laisvalaikį vasaros metu bei atosto-gose. Net yra žaidimo puslapis, kuriam reikia kauliukų. Tokiu būdu vaikai gali ir su draugais mokytiis lietuviškai. (bus daugiau)

that the soldiers are heroes, many of them receiving gold stars of heroes of the Soviet Union, orders and medals. In every possible way, the newspapers praise their courage and valour.

I knew an officer who told me about his friend, a "hero" and officer, who had already served an exten-ded time in Afghanistan. Once he found himself on Soviet territory by the border and at night drove into a village in Afghanistan where according to data there should have been many "guerillas". Under cover of the night, imagining guerillas, they killed all who seemed suspicious or did not raise their hands in time. So even when they were close to the border this person had to kill his own hosts in Afghanistan. Lately he has been defending oil and gas lines which the "guerillas" often blow up. And on leave he brought many "souvenirs". My acquaintance gave me a Mauser taken from a fallen "guerilla". This officer, who has already received an extraordinary fighting citation for a year or two of service, has only been motivated by covetousness, by rewards in rubles and "certificates" with which he can shop in special stores and buy what he wants. He is very satisfied with his service and his position.

This is the sixth year in which people are dying, the sixth year blood is beeing shed, that mothers, fa-thers, brothers and sisters shed tears, the sixth year coffins are being brought back which are not allowed to be uncovered since it is not known what is in there. I heard a story that a coffin was brought to somewhere around Vilnius and it was not allowed to be uncovered, but when an official opened it, it turned out that the body was that of a soldier from Central Asia. (I don't know if this story is true, I only heard it from an ac-quaintance). It seems to me that the powers should have admitted their mistake long ago and should remove their troops from Afghanistan, stop the killing of so many innocent young men from the USSR and children, women and old people in Afghanistan, stop the terror and barbarism of the action against Afghanistan'. (Daigia savo pasakojimą lietuvis, neseniai atvykęs į Kanadą)

ARABŲ ŽURNALAS APIE PABALTIEČIŲ OPOZICIJĄ AFGANISTANO INVAZIJAI

Pabaltiečių opoziciją Afganistano invazijai aprašo musulmonų žurnalas Arabia- The Islamic World Review (1985, Nr. 41). Žurnalas tvirtina, kad pasipriešinimas karui didėja visoje Sovietų Sąjungoje. Cituojami "Laisvės Radijo" praveisti pasikalbėjimai su 851 sovietų turistu Vakaruose apie Afganistaną: 20% neturėjo jokios nuomōnės, 44% pritarė oficialiajai linijai, ir 36% nesutiko su ja. 53% rusų sutiko su Kremliaus linija ir tik 25% pasisako prieš. Visai kitaip reagavo nerusai, daugelis kurių pavadino Afganistano invaziją "rusų imperializmu". 41% pabaltiečių kritikavo karą. Pasak arabų žurnalo, Pabaltijo respublikos stovi pasipriešinimo Afganistano okupacijai priešakyje. Duodama ištraukų iš savilaidinės Aušros, Balio Gajausko, ir kitų pasisakymų Afganistano reikalui.

Dail A. Tamošaitis A u k a Tapyba

ATSIŪSTA PAMINĖTI:

"LIETUVIŲ DIENŲ" žurnalo, sausio mėnesio numeryje randama: Algio A. Regio - Tilžės aktas. Vysk. P. Baltakio, OFM, - Švenčių linkėjimai. Dr. Jonas Stiklorius. Prano Visvydo poezija - Pažvelk į tolumą. Dipl. ekon. Adolfo Baliuno - Kun. Juozo Vailokaičio ekonominė veikla. Vietoj recenzijos. Sugrįžta A. Baronas ir dr. A. Aliūnas. Rūtos K. Vidžiūnienės - Pabaigtuvės. SLA auka spaudai. Nauja Amerikos Lieuvių Taryba. Jaunųjų muzikų vakaras Clevelande. Los Angeles vyrų kvartetas. Išryškintas Amerikos nusistatymas dėl Jaltos.

Anglų kalbos skyriuje randama: Irenos Lukšytės - Goddard Kalėdų prisiminimai iš Lietuvos. Supainioti "Sovietų Sąjunga" su Rusija yra absurdas. Reagano doktrina palyginant su Brežnevo doktrina. Rūtos Skiriūtės - Vytautas F. Beliajus /tėsinys/. Gary Thatcher - Laikraščiai visiems primena - Lietuva dar nežuvus. Lietuviai taip pat buvo persekiojami.

Žurnalas gausiai iliustruotas nuotraukomis. Viršelyje - dr. Jonas A. Stiklorius.

"L.D." prenumerata 20 dol., kanadiškais - 35 dol. Prenumeratas siųsti: "L.D." redakcijai, 4364 Sunset Blvd. Los Angeles, Ca. 90029.

.....

IŠMESTINUKAS

4. A P Y S A K A (tėsinys)

Iširudenėjęs dangus marginosi pilkšvais debesėliais. Medžiai puošė kelius ir dirbančiųjų pečius šalnos pakastais lapais. Palaidojo Laima savo mylimą Stasiuką keturių svetimų vyrų paddama. Ilgai verkė ji ant geriausio savo draugo kapo. Verkė, kaip niekada anksčiau. Puolė prie maldos, bet malda maišėsi su priekaištais ir joje ji nusiramino nerado.

Visi dirbantieji jau pietavo, kai Laima atsitraukė nuo kapo ir pradėjo rinkti nuo laukų akmenis, juos dėlioti ant supulto žemės guburo. Kančia neleido jai sustoti ir ji rinko akmenis, ligi jais apdengė visą kapą. Tada, kaip pakvaišusi niūniavo žodžius: "Stasiuk, jau miškais ateina ruduo ir aš tave palieku". Saulė buvo nusėdusi, rūkas gaubė daubą, kai Laima iškniaubė į šieno gultą.

Daug, labai daug visokių nelaimių gali pernešti žmogus. Pernešė jas ir Laima. Netrukus darbų komanda išsikirstė ir Laima papuolė į jaunų mergaičių priešlėktuvinės apsaugos pagalbininkių dalinėlį Maskvos priemiestyje.

Pirmuosius karo pagalbininkės žingsnius Laima praėjo lyg sapnų košmaruose paskendusi. Buvo tokių dienų, kai ji mažai skyrė dieną nuo nakties. Maisto mažai gaudama, dar daugiau išblyško ir veidas susitraukė, paseno bent dvidešimčia metų. Kartą jau buvo nutarusi pasitraukti iš šios ašarų pakalnės, suvalgydama kokias penkias dešimtis aspirino tablečių, kurias su maža kuprinėle jai buvo palikęs jos kelionėje užtarėjas Stasiukas. Skubiai ją nuvežus į pirmosios pagalbos punktą, pavyko aspiriną pašalinti ir Laima, pagulėjusi būstineje tris dienas, vėl tęsė savo įsipareigojimą.

Tos trys dienos poilsio ir ramus pasikalbėjimas su slauge, kuri irgi pergyvenusi panašų mylimojo praradimą, ją dalinai grąžino realybėn ir košmariniai sapnai laikinai ją apleido.

Darbas buvo tikrai nepavydėtinas. Apsaugos balionais išmargintas dangus reikalavo didelės priežiūros ir akylumo, nes daugelis jų buvo niekais paverčiami kiekviena diena. Aštrios žolinės virvės reikėjo raišioti ir atraišioti, o ilgus susipynusius raiščius vėl atgal į savąsias vietas grąžinti. Poilsio valandas galėjo turėti tik tada, kai viskas buvo sutvarkyta. Tokių valandėlių pasitaikydavo labai mažai ir todėl ten dirbantieji pasidarė lyg gyvais automatais. Užsimiršo tėviškes ilgesys ir širdies skausmas. Nuo tų neramių pergyvenimų dalinai Laimą nutolino ir susidraugavimas su ruskele Marička, kuri, kaip šiltas

STRATFORDO FESTIVALIO 34 SEZONAS

Alfonsas N a k a s

Po penkerių metų meno vadovo John Hirsch'o viešpatavimo, 1986-jų vasarą kanadiškim Stratfordo festivaliui vadovaus teatro pasauly gerai žinoma asmenybė John Neville. Iš tikrųjų, darbą jis pradėjo perėitą rudenį pasikvietęs savo skoniui tinkamus režisierius, aktorius, dailininkus ir muzikus. Naujasis, iš viso 34-tasis festivalio sezonas bus šimtaprocentinis John'o Neville kūrinys.

Festivalio sezonas tęsis truputį daugiau kaip penkis mėnesius, nuo gegužės 19, iki spalio 25. Tai suaugusiųjų publikai. Mokykloms kai kurie pastatymai bus rodomi visu mėnesiu anksčiau, nuo balandžio 16-tos.

Ir šią vasarą veiks visi trys teatrai: Festivalio, Avon bei The Third Stage, tik pastarojo sezonas kurkas trumpesnis, negu abiejų pirmųjų. Pastebėtina, kad naujasis meno vadovas, nuošaly palikęs kitus pasaulinius klasikus, repertuarą perkrovė Williamo Shakespeare veikalais bei šekspyriniu temų parodijom.

Štai Festivalio teatro keturi veikalai:

The Boys From Syracuse (muzikinė The Comedy of Errors parodija). Muzika Richard'o Rodgers, žodžiai Lorenz Hart'o, pagal George Abbott'o veiklą. Po premjeros gegužės 19, repertuare liks iki sezono galo, iki spalio 25. Kiti trys veikalai - visi W.Shakespeare'o: The Winter's Tal(gegužės 21 - spalio 18), Pericles (gegužės 23 - spalio 15); ir Cymbeline (rugpjūčio 1 - spalio 18). Paskutinis šio teatro pastatymas, Cymbeline, ypač įdomus tuo, kad jį režisuoja buvęs meno vadovas, pasaulinio garso režisierius Robin Phillips.

Avon teatre statomi šie keturi veikalai:

Shakespeare'o Hamlet (gegužės 20 - spalio 18); Tom Stoppard'o Rosencrantz and Guildenstern Are Dead. Tai Hamlet'o dviejų sukarikatūrintų veikėjų parodija (gegužės 22- spalio 18); Shakespeare'o Henry VIII (gegužės 24 - spalio 17); ir Robert'o Bolt A Man For All Seasons (liepos 24 - spalio 19) - istorinė drama apie Tomo (Thomas) More tragiškai pasibaigusią konfrontaciją su Henriku Aštuntuoju.

O The Third Stage teatras, kuriame dominuoja karjera pradedantieji aktoriai (The Young Company) stato du veikalus:

Shakespeare'o Macbeth'ą (birželio 18 - rugpjūčio 30) ir Bertold Brecht'o The Resistible Rise of Arturo Ui (birželio 17 - rugpjūčio 30).

Šalia jau minėto Robin'o Phillips, režisierių tarpe

.....

mamos prieglobstis apsiutė nusiminime paskendusią Laimą. Marička buvo to paties amžiaus ir savo draugiškumą bei užuojautą parodė padėdama Lamai geriau išmokyti rusų kalbą. Pradėjus kalbos riešutą laisvai triuškin-ti, Laima pasijuto nebe viena, ir su malonia Marička kartu pradėjo grįžti į pirmąsias vėžes.

Prabėgo labai sunki ir atmintina pirmoji karo žiema. Nors darbas labai sunkus ir pilvas dažnai pustuštis, bet jaunystė viską nugalėjo. Pavasariui žiedais pasipuošus, Laima nebegalvojo apie gerąjį Stasiuką. Nors laisvų valandėlių vis labai mažai buvo, bet dalį pasiskolindavo nutraukiant nuo miego ir pasivaduojuant vienai kitą. Po truputiuka sudėliodamos, pasidarydavo mažus slaptus suėjimus, prie kurių kartais ir pakiurusios armonikos garsai pasigirdavo. O jau tada aplamdytos grindys smar-kiai subildėdavo. Rūko padai, garavo jaunystė, o prakaitas taškėsi sienomis. Net ir prūsokų nebesimatydavo, kuriuos šiaip tame priemiestyje galėjai rieškučiomis semti. Nors duonelės norma buvo labai maža ir jos tik mokan-čiai taupant užteko sunkiam darbui atlikti, bet vietiniai buvo valdžios išmokyti, kaip kombinuoti, kad išlaikytų gyvybę. Daugumoje, iš savo tėvų pasimokę, kur nors ramioje užuovėjoje ar sudaužyto namo rūsyje išspausdavo ir gyvenimo elekso naminėlės pavidale. Sveikatai, mei-lei, užsimiršimui ir kitiems galams. Laima ir Marička to siūlomo skystimo purtėsi, bet buvo ir kitokių mergai-čių.

Negalima sakyti, kad tai buvo dažnas toks su išgėri-mais suėjimas. Protarpiais, visai netikėtai jis atsirasdavo ir žinoma, visada į juos kviesdavo ir Laimą su Marička. Vėliau dėl judvių draugystės jos buvo pramintos seseri-mis, ir ne viena apsitrynusį ruskelį iš proto varydavo. Vienas iš jų bešokdamas pasigyrė Laimai, kad jis tėviškė-ję visai padorų dviratį beturįs, o tai jau buvo didelis turtas. Kažkaip tų susimetimų pradėjo laukti ir Laima; bent kiek pajvairinimo tos vienodos buities su lavonais, gaisrais ir be poilsio ar ateities, darbais.

Antraisiais karo metais vokiečių puolimai dar labiau padažnėjo ir bolševikų frontai, nors prikimšti visokios rūšies rezervais, braškėjo, trūko ir užleido vietovę po vietovės nacių daliniams. Laima jau seniai buvo apsi-pratusi su esama padėtimi ir ėjo savas pareigas lyg robotas. Pamažu išmoko ir kaip geresnį kasnį nuglemžti ir laisvą valandėlę susitaupyti; greitai nebeatsiliko nuo vietinių. Iš kariškų liekanų visai padorius rūbelius buvo įsitaisiusi. Netrūko ir jaunų bernužėlių aplinkoje. Žinoma, jie buvo kareiviai, bet tai dar geriau, nes kareivių davinys buvo žymiai geresnis, ypač grįžusių iš fronto po sužeidimo sveikatos pataisyti. Pastarieji ir stipresnio skystimėlio kartais gaudavo. Vienas iš jų tos grupelės vyresnysis buvo pradėjęs gretintis prie Laimos, bet pats likimas ją nuo jo atitolino. Ji ir Marička buvo atskirtos iš pagalbinio dalinio ir priskirtos netolimai esančiame aerodrome į užtemdymo ir degazavimo dalinį. Čia joms išdavė visą karišką mundiruotę ir paskirstė darbus. Darbai buvo žymiai lengvesni su reikiamu poilsiu. Kartą Laima Marič-kai išsireiškė:

- Vistiek, mieloji, Dievas tikrai yra, nes prašiau ir išprašiau, kad iš tos peklos mane dar gyvą išleistų.

- Ar dar tu abejoji Dievo buvimu? - su nusistebėjimu atsake Marička. - Aš taip pat meldžiausi. Tai matyt mūsų maldos, kartu sudėtos ir buvo išklaustos.

- Maniau, kad tu nebetiki.

- Dievas, brangioji, ne tiltas, ne namas, jo su bombo-mis ar agitatorių kalbomis nenugriausi, bet apie tai geriau nekalbėkime, nes visos sienos ir krūmokšniai klau-sosi.

randame Douglas Campbell, David William, John Wood, paties John Neville pavardes. Tai vis Stratfordo lankyto-jams gerai pažįstamos asmenybės. Kitų režisierių, kurie man nepažįstami, neminiu. Tik spektaklius pamatęs galė-siu apie juos parašyti. Tarp jau paskelbtų pusšimčių aktorių randu didelį būrį ankstesniuose festivalio sezonuo-se vaidinusių pirmaeilių žvaigždžių, kaip Melvyn Blake, Benedict ir Douglas Campbell, Brent Carver, Richard Curnock, Keith Dinicol, Colm Feore, Pat Galloway, Max Helpmann, William Hutt, William Needles, Nicholas Pennell, Stephen Russell, Elizabeth Shepherd, Susan Wri-ght - tik keliolika iš man gerai žinomųjų tarpo pasirinkęs.

Šalia festivalio nugarkaulį sudarančių dramų tarp birželio 30 ir rugpjūčio 25 įvyks aštuoni visokio žanro, vokalistų bei instrumentalistų koncertai. Visi pirmadieniais, visi Festivalio teatre, kai dramos nevaidinamos.

Kad festivaly ilgiau užsibūvantiems svečiams netektų nuobodžiauti, tarp spektaklių rengiamos teatro temų parodos, seminarai, scenų užkulisų bei įrengimų apžiūros.

Paskutinius keletą sezonų bilietų kainos į spektaklius buvo labai įbrangusios, geresnės vietos vis tarp 20-30 dolerių. Šį sezoną bus teikiama labai daug progų gauti net dvigubai papigintus bilietus. Deja, šiame trumpame pranešime aš nė nebandyčiau detalių aiškinti, nes į jas įsivėlęs, turėčiau prirašyti keletą lapų.

Kaip praeity, ir šiam sezonui festivalio vadovybė išleido brošiūrą "Stratford Festival 1986". Ją veltui gali-ma gauti, paprašius laiškučiu arba telefonu. Rašoma adresu: Stratford Festival Box Office, P.O.Box 520, Strat-ford, Ontario, Canada N5A 6V2. Telefonu veltui iš Toron-to: (416) 363 - 4471; veltui iš Detroito : (313) 964 - 4668; iš visur kitur, ilgos distancijos linija: (519) 273 -1600. Šiomis linijomis po kovo mėn. 1 d. galima bus užsisakyti ir bilietus. Beje, minimoj brošiūroje įvardinta ilga eilė bilietų įsigijimo agentūrų Michigano bei New Yorko valstijose ir įvairiose Ontario provincijos vietose.

Viliuosi, kad mano suteikta informacija ne viena "NL" skaitytoją ateinančią vasarą nuves į pasaulinio garso kanadišką Stratfordo festivalį.

(Alfonsas N a k a s šio rašinio autorius gerai pažįsta Stratfordo festivalių programas, nes kas vasarą juose apsilanko, atvykdamas iš Detroito.)

.....

Laikas bėgo. Laima brendo. Užsigrūdino ir išmoko visokiu gudrybių. Kartais ir į šį aerodromą apsilankydavo "svečiai", bet didesnės žalos kol kas nebuvo padarę.

Atsitiko vieną dieną ir Laimai nekasdieninis įvykis. Paminos viduryje sugėdo jos tvarkomos mašinos miglas gaminantis purkštuvais, o tuo pačiu metu, kaip tyčia, visur aplink slankiojo priešo bombonešiai, nes žiemos dienele buvo skaidri ir be jokiu debesėlių. Susirūpinusi mergaitė šaukėsi pagalbos. Remonto tarnyba buvo užimta, nes tokie gedimai buvo kasdieninis reiškinys. Sugedimo pažiūrėti atėjo jaunas leitenantas. Iš pradžių jis pasirodė susišaušęs ir tik įėjęs, pradėjo išmėtinėjimus, bet kai pamatė Laimos auksinius plaukus ir jaunystėje paskendusį veidelį, skubiai sukrito tvarkyti miglosvaidį. Netrukus vėl jis pradėjo veikti ir migla plokščiu horizontaliu klotu veržtis iš jo, dengdama vietovę pilkšva rūkų antklode. Pavous nebeatrodė baisus. Leitenantas taip pat jaunyste žydintis. Tas plačiomis kelnėmis ir gana neblogo veidelio leitenantas netikėtai iš naujo atšildė Laimos užšalusias meiles gijas. Atšildė ir įsiskverbė į jos vienetą.

Marička tuojau pastebėjo Laimoje permainą. Nebuvo užsisvajojusi, kaip anksčiau; pradėjo nei iš šio, nei iš to judresnius šlagerius su rūkais į padangę leisti. Spėlioti ilgai nereikėjo, nes, kaip gerai draugei, sekančią savaitę dar su mažais priedais Maričkai atpasakojų. Marička nieko paguodžiančio ar palinksminančio nepasakė, bet tuojau pat labai švelniai įsimylėjusią perspėjo:

- Kiekvienai mergaitei patinka, jei atsiranda garbinto-jas, o ypač iš viršininkų. Bet reikia prisiminti, kad karo metu ir su kareiviu galima tik pašokti, pakalbėti ir jį palikti. Ypač meilė, brangioji, prie munduro visai netinka.

Tikriausiai Laima suprato teisingą draugės perspėjimą, bet ta išdykusi jaunystė nenorėjo ir girdėti. Blogiausiai, kad tas švelnusis ir taip pat jaunas leitenantas pradėjo dažnai tą miglosvaidį tvarkyti, nors jis ir gerai dirbdavo. Sakėsi, norįs jį patobulinti. Svarbiausiai, kad kiekvieną kartą vis gražesnį žodelį Laimai pasakydavo. Lašas po lašo ir akmenį pratašo, ir be to, Laimos širdelė buvo tik jaunyste apdovanota ir jokio kietumo neturėjo. Kartą jos nedorėlės lūpytės ėmė ir susijungė. Iš pradžių jos jungėsi visai nekalčiai, tik meilę parodydamos, bet kuo toliau, tuo jos ilgiau vienos nuo kitų neatsiplėsdavo. Vieną kartą, kai dangus buvo debesimis apsitraukęs, leitenantas ją pasikvietė į savąjį bunkerį ir ten netikėtai pačios dienos metu taip abiejų lūpos susijungė, kad ir lygsvaros neišlaikius, atsitrenkė leitenanto glėbyje ant suoloelio. Atsijungė tik vėjelui atnešus pavojaus sirenos garsus. Kas galėjo tikėti, kad taip greitai dangus nusi-blaiyvys ir tie nevidonai bombonešius paleis... Meilės svaigulys išsiblaškę, bet nejučiomis jis per toli šį kartą nužygiavo.

Visi keturi aerodromo prietaisai pradėjo svaidyti mig-las. Toliau paaiškėjo užsimaskavę lengvieji kovos lėktuvai, vienas po kito pakilo į orą. Pakilo, ir vienas už kelių minučių, pašautas nukrito į to paties aerodromo tiekimo sandėlius. Gajrsas neišsipleitė, nes nuo stogo atsimušęs, atsitrenkė už keliolikos metrų į sniegą. Išmestos bombos irgi žalos nepadarė, tik ilgai dar riogsojo išverstos jų duobės. Nuo tos dienos, leitenanto parėdymu, Laima nustojė prižiūrėti miglosvaidį. Vietoje jo, turėjo aptarnau-ti retai teskambantį telefoną. Ligi šio laiko ta telefoną aptarnavo pats leitenantas, bet matyti per daug laiko jis pradėjo skirti meilės reikalams, tai ir prisireikė padėjėjos. Prisireikė padėjėjos ne tik telefona aptarnauti, bet ir jaunystės miglas išsklaidyti.

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

Dail. D. Tarabildienės JAUNAMARTĖ.

GABIEJI VAIKAI

Neseniai Lietuvos Akademiniam Operos ir Baletu Teatre vyko gabiųjų mokinių spektaklis, minint 40 metų M.K. Čiurlionio Vidurinės Mokyklos veiklą. Joje mokosi gabiųjų vaikai iš visos Lietuvos muzikos, šokio ir dailės srityse.

Per 40 metų išleista apie 2.500 mokinių. Kai kurie yra iškili savo gabumais už Lietuvos ribų. Sov. Sąjungoje ir užsienyje.

Šiuo metu Mokykloje yra 800 mokinių ir 250 prityusių mokytojų.

AUKSO MEDALIS

LIETUVOS KINO STUDIJA

Rygoje vyko X-tasis Sov. Sąjungos sportinių filmų Festivalis. Lietuvos kino

studijos dokumentinė filmavizduojanti Kauno ŽALGI-RIO krepšinininkų rungtynes laimėti čempionatą, gavo aukso medalį ir I-ojo laipsnio diplomą.

Be to, tame Festivalyje už geriausią atliktą vyro vaidmenį-rankinio komandos trenerį - R. Adomaitis laimėjo diplomą.

Reportažų grupėje III-čią vietą laimėjo Lietuvos televizijos filmas "Dangaus skonis" (autorai R. Smetona ir E. Ganusauskas). Joje vaizduojami Lietuvos aukštojo pilotų lakūnai.

LIETUVOS BALETUI

60 METŲ

Neseniai, minint Lietuvos Baletu šešiasdešimtmetį nuo pirmojo spektaklio Delibes

DIDYSIS VILNIAUS SEIMAS

(1905 m. gruodžio 4-6 d. d.)

Suvažiavimas buvo nepaprastai gausingas. Jame dalyvavo apie 2.000 žmonių iš visų sluoksnių ir visų partijų.

Seimas priėmė rezoliuciją, kuria visai etnografinėi Lietuvai reikalavo autonomijos su visuotinio balsavimo renkamu seimu Vilniuje; ragino žmones nemokėti Rusų valdžiai jokių mokesčių, uždarinti degtinės monopolius, neleisti vaikų į rusiškas mokyklas, neiti į kariuomenę ir nesikreipti į jokiais buvusiais valdžios įstaigais. Be to, jis reikalavo, kad mokyklose visi dalykai būtų dėstomi lietuviškai ir kad valsčiuose visi reikalai taip pat būtų atliekami lietuviškai. ("Lietuvos Istorija")

APIE DR. VYDŪNĄ

Dr. Vydūno vardas lietuvių tautiniame ir kultūriniam gyvenime pradėjo reikštis XIX a. pabaigoje. Iš pradžių jis garsėjo kaip gabus bažnytinio choro dirigentas, o 1895 m. gruodžio mėn. 2d. jis įsteigė Tilžės Giedotojų Draugiją, kuri su gavo dainų koncertais ir vaidinimais, ruošiamais visoje Prūsijoje Lietuvoje, sužadino ir ugdė Prūsų lietuvių tautinę sąmonę. Iš tos draugijos gyvenimo vėliau iškilo ir visa dr. Vydūno raštija.

Visi dr. Vydūno dramatiniai, poetiniai ir filosofiniai raštai ir jo leisti laikraščiai (1905-1909 m. "Šaltinis", 1911-1914 m. "Jaunimas", 1915 m. "Naujovė"), prieš didį Europos karą plačiai plito Prūsijoje ir Didžiosios Lietuvos lietuvių tarpe.

J. V. Girdvainis

(Iš "Dr. Vydūnas", 1939 m.)

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĖS IŠSIŽA-
DA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI.
Dr. Gv. Valančius

Kotryna Grigaitytė

E I N U

Einu, susemdama bičių dūzgesį liepose,
Surinkdama lietaus lašus
Pakelės viedrynų,
Nubraukdama akim
Violetinį vikių žydėjimą.
Žinau, niekada neprieisiu savo sodo tvoros,
Niekada neprieisiu kapinaičių,
Pasaga iširėžusių į mano tėvo lauką -
Su peraugusiais alyvų krūmais,
Su nustebusiom ievom.
Ten lakštingalų balsais
Kiekvienas karklas suokia.
Noriu pavirsti dulke, kuri neišnyksta,
(Kaip neišnyksta niekas žemėje).
Gal rėkaudami debesys susišauks kada
Ir gražins mane į mano žemę.

(Iš naujausio eilėraščių rinkinio
"Marių Vėjui Skambant")

"Kopelija"- sukaktis buvo kas buvo parengęs "Šiaurės paminėta šiuo veikalu. rytų dūnininkų šnektų žodyną".

Scenoje įvairių kartų baletu atstovų tarpe buvo ir J. Jo - Šis antrasis esąs išsavaišaitė, Lietuvos baletu veteranė, sveikino visus šokėjus.

Sukakties proga teatre vyko fotoparoda.

IŠLEISTAS ANTRAS TARMINIS ŽODYNAS

"Mokslo" Leidykla išleido dūkų "Lazūnų I Tarmės Žodyną". Jį paruošė J. Petrauskas ir A. Vidugiris.

Tai antrastarminis žodynas lietuvių kalbotyroje. 1976 m. Vytautas Vitkauskas

Sandor J. Bako

Iš esperanto vertė P. Enskaitis

SUPRASTI ŽODŽIAI

2.

TĖVYNĖ

Tu iškeliajai į naują pasaulį mėginti rasti geresnę pragyvenimą arba gelbėdamasis nuo žiauraus persekiojimo. Tu išgyvenai, pasidarei turtingas ir įtakingas asmuo, nes tu dirbai padoriai ir turėjai sveikų ir gerų minčių. Tu sukūrei šeimą, turi žmoną, vaikų.

Taip, tu esi senelis ir tavo anūkai nesupranta gimtosios kalbos, kurios tu ir šiandien negali pamiršti.

Šalyje, kur stovėjo tavo lopšelis, tavo tėvai, broliai ir seserys mirė, kurioje tu palikai savo namus, žemės sklypelį, sodelį, daržą, ten gal ir tavo vardas užmirštas.

Viskas tave riša prie naujo krašto, kuriame tu praleidai didžiausią dalį savo gyvenimo, kur tu radai prieglaudą, kur gimė tavo vaikai.

Ir štai vieną dieną kažkas įvyko. Tuėjai didmiesčio gatvėmis ir atsitiktinai užkliudei šaligatvyje pamestą akmenį. Šiuo momentu tu prisiminai apvalų pilką akmenį, išsikišusį iš šaligatvio tavo gimtojo miesto turguje. Tu žinai dar šiandien, kur jis stovi gal dešimtis, dvidešimtis žingsnių nuo katedros. Jis turėjo įdomius raudonus-baltus siūlus, lyg gyslas. Tu dažnai jį atsimušdavai.

Tu prisimeni akacijas, kurios augo prieš namus, kuriuose tu gimei. Prisiminimai nusmelkia tavo širdį. Ar tie širdies formos įrežimai tavo padaryti miesto parko ažuoliuko žievėje dar matomi? Ar prie gonkų, kur savo vaikystėje taip mėgdavai žaisti, dar žydi alyvos?

Ir tu prisimeni, kad tu sode įkasei į žemę skardinį žaisliuką-automobiliuką, kažkokių idėjų vedamas. Gal tu galvojai, kad tu jį išsikaisi po daugelio metų, kada tu neturėsi žaislų ir džiaugiesi vėl jį radęs.

Tu neabejojai, kad galėsi jį surasti - juk tu aiškiai atsimeni: jį įkasei prie laukinio rožės kero, augančio netoli sodo altanos. Turi vilčių, kad rožės niekas neiškasė ir altanos nenugriovė.

Ir vėl tu galvoji, ar suolelis dar stovi medžių alėjoje, kur tu davei ir gavai pirmą bučkį. Ji buvo vietos gimnazijos paprasta mokinukė. Koks jos vardas? Taip, tu prisimeni - Silvija... bet jos pavardės jau negali prisiminti.

Ar dar yra karkvabalių mokyklos kieme po kaštalais? Ir ar kregždės dar suka po kiemą?

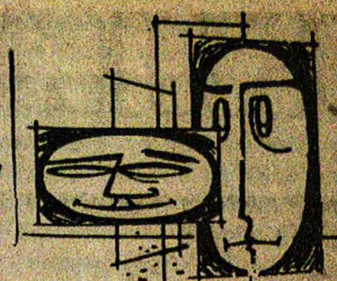
*****

Tau nepataria taip toli keliauti. Veltui. Gydytojas neleidžia nei laivu plaukti, nei lėktuvu skristi. Veltui! Tavo vaikai prašo:

- Kodėl tu nori ten važiuoti, tėveli, - juk tu žinai, kad nieko ten nerasi pažįstamų, net tavo gimtame mieste lyje niekas tavęs nepažins. Tu jau priklausai šiam kraštui. Kodėl tu važiuosi?

Jų pastangos be vaisių. Tu sakai:
- Aš važiuosiu, aš privalau ten važiuoti! Tu, kurs gimei čia, nesi priverstas apleisti savo gimtinės, nesupranti ką reiškia žodis "Tėvynė".
Ir tavo akys, tariant šį žodį, patvinsta ašaromis.

KREIVI VEIDRODŽIAI

"Radio 5-tos valandos oro pranešimas apie saulėtą sausio dieną pakeičiamas..."

KAI MES BUVOME JAUNI...

Tėvas: "Aš manau, kad laikas nusileisti į salioną ir pasakyti Onutės kavalieriui labanakt. Jis jau per ilgai užsi - buvo."

Motina: "Kažin, palauk dar. Atsimeni, kaip buvo, mūsų laikais, kai buvome jauni..."

Tėvas: "Ir dar kaip. Einu ir metu jį tuoju pat lauk!"

* "Atvirai skant, galvoju, kad moterys niekuomet nebūs išrinktos prezidentėmis, nes jos niekada nesulaukia legalaus toms pareigoms amžiaus" (Nancy Reagan)

* "Tėvai atiduoda savo dukterį vyrams, kurie niekad nėra pakankamai geri, kad susilauktų vaikų, kurie yra patys gudriausi iš visų kitų" (Pat Boone)

DIDŽIAUSIAS XX AMŽIAUS IŠRADIMAS - KOMPIUTERIS

P. Indreika

Naujų daiktų išradimas dažniausiai yra pagrįstas eksperimentais, o kartais jie atsiradami paprastu atsitikimu, kaip pav., vokiečių gydytojas Rentgen'as surado X spindulius, padėjęs įpakuotą fotografijos plokštelę prie aukštos įtampos elektros laidų, nustebė, kad ji pajudavo.

Augant ir plečiantis įvairioms mokslo šakoms pagausėjo ir išradimų skaičius. Vieni išradimai buvo pasiekti turint prieš akis kokį nors tikslą, pav., atominė bomba, o kiti tik kietu užsispyrimu ir nepailstamu darbu, besivaduojant mokslinėmis teorijomis ir išvadomis. Žinome, kad nemažai išradėjų nusiskundžia, jog tikrieji išradėjai ne visada buvo pagerbti. Galileo skundėsi, kad jis nukreipęs teleskopą į planetas, pirmasis aptiko Jupiterio mėnulių, bet kiti astronomai jį apiplėšė, pasisavindami jam priklausančią garbę.

Dabar varžomasi dėl garbės; kas pirmas išrado kompiuterį, laikomą XX amžiaus išradimu. Kompiuteris yra elektroninių impulsų aparatas, kuris mechanškai atlieka jam pateikiamas matematiškas kaluliacijas ir per trumpą laiką suteikia pageidaujamus atsakymus. Atradus elektromagnetinę indukciją arba kintamąją elektros srovę, pagyvėjo elektronikos mokslo raida: elektra buvo panaudota namų apšvietimui, išrastas telegrafas ir elektros energija pritaikinta motorams bei kitiems ūkiškiems reikalingams. Nepavargstamos mokslininkų ir matematikų pastangos, kaip panaudoti elektroninius impulsus pakeitimui žmogaus smegenų, privedė ir prie kompiuterio išradimo. Tačiau tai buvo ilgas ir vingiuotas kelias.

1642 m. prancūzų matematikas ir filosofas Blaise Pascal /1623-1662/ išrado primityvią skaičiavimo mašiną, kuri galėdavo atlikti aritmetinius veiksmus daug greičiau, negu žmogus. Anglų matematikas Charles Babbage /1792-1871/ sudarė logaritmų lentelę, kurią kiti matematikai dar labiau išstobulino, priaikindami tiksliai skaičiavimui astronomijoje ir techniškuose moksluose. Ch. Babbage parašė veikalą "Economy of manufactures and machinery", kuris labai pagarsėjo, nes davė impulsą didžiajai pramonės revoliucijai. Galima būtų tęsti sąrašą įvairių mokslininkų, kurie prisidėjo prie kompiuterio išradimo, nes susidarė nauja pažiūra į medžiagos prigimtį-elementus. Ilgą laiką buvo laikomasi senovinės pažiūros, kad fiziniai kūnai yra sudaryti iš elementų, panašių į vienas kitą, tik skiriasi elektronų skaičiumi ir jie yra nesuskaldomi. Atomas yra mažesnis už žmogaus plauką, bet jis dar susideda iš protonų, neutronų ir elektronų, kurie skrieja apie atomo branduolį fantastiniu greičiu. Elektronų atradimas privedė ir prie kompiuterio išradimo.

1930 m. Amerikos elektros inžinierius Vannevar Bush sukonstravo elektroninę mašiną, ją pavadindamas "Differential Analyzer", bet prie kompiuterio išradimo tepažengta tik 1939 m. matematikui John V. Atanasoff. Jis sukūrė elektronų panaudojimo teoriją skaičiavimo mašinos panaudojimui, kuria pasinaudojo du Pensilvanijos universiteto mokslininkai - dr. John W. Mauchly ir dr. J. Presper. Jie bendromis jėgomis padarė elektroninę mašiną, pavadindami "Eniac" (Elektronic Numerical Integrator and Computer), sveriančią net 30 tonų. Kai jis ją įjungdavo į elektros tinklą, visada pritemdavo mieste elektra, nes jų kompiuteris sunaudodavo labai didelį kiekį elektros. "Eniac" jau buvo kompiuterio pradininkas nuo kurio kilo ir kompiuterio pavadinimas. "Eniac" mašina labai daug prisidėjo apskaičiavime išrandant ir pagaminant atominę bombą.

Apie 1951 m. patobulintas "Eniac" modelis vardu "Univac" pasirodė rinkoje ir labai greitai paplito, pradėta net masiniai gaminti.

Šiandien kompiuteris jau tapo neatskiriama gyvenimo dalis, lygiai kaip TV, radijo ar telefonas. Be kompiuterio neapsieinama ieškant alyvos šaltinių, komercijoje, medicinoje, ginklų gamyboje, satelitų paleidime į tolimas planetas ir t.t.

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3508
Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ, SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.

8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;
Jonui R.: 337-8637

C F M B

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
7% už 90 dienų term. indel.	už asm. paskolas nuo 11 %
8% už 6 mėn. term. indelius	už nekilnojamo turto paskol.
8½% už 1 metų term. indelius	(mortgages):
9% už 2 metų term. indel.	su nekeičiamu nuosimčiu
9% už 3 metų term. indelius	1 metų ..... 10 %
9% už pensijų planą	2 metų 10½%
7% už specialią taup. s-tą	3 metų ..... 11 %
6½% už taupymo s-tas	(fixed rate)
6% už čekių s-tas (dep.)	su keičiamu nuosimčiu
	1, 2 ar 3 metų. 9½%
	(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 48 MILIJONŲ DOLERIU

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75 % ikainoto turto. Visu narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolas mirties atveju a. draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais ir trečiadieniais - nuo 10 v.r. iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 v.r. iki 8 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Lietpos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • TELEFONAI: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 29 MILIJONŲ DOLERIU

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	90 dienų term. indelius .. 7½%
Antradieniais 10-3	180-185 d. term. ind. .... 8 %
Trečiadieniais uždaryta	Term. ind. 1 metų 8½%
Ketvirtadieniais 10-8	Term. ind. 2 metų ..... 9 %
Penktadieniais 10-8	Term. ind. 3 metų ..... 9 %
Šeštadieniais 9-1	Pensijų s-ta ..... 9 %
Sekmadieniais 9-12:30	Spec. taup. s-ta ..... 7 %
	Taupomą s-ta 6½%
	Depozitų-čekių s-ta ..... 6 %

DUODA PASKOLAS: Asmeninės nuo ..... 11 %
Mortgičius nuo 9½%-11%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS nuo 9:30 - 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% ikainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninės paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neiram mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MUSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS!

ottawa

A.A. IGNOI KAZLAUSKUI IŠJUS AMŽINĄ ŠVIESĄ REGĖTI

Jaunystės bendros dienos, tos pačios šiaulių gimnazijos klasės suolas; jaunatviškai dainuota daina "Kur tas šaltinėlis?", rytmetinė malda suriša jaunas sielas draugystei, kuri išlieka ir tęsiasi per visą generacijos vargingą gyvenimą.

Brangus Ignai, nors Tavo šio pasaulio gražaus prasingo gyvenimo šaka palūžo, bet kaip patrioto - giliai įmintos pėdos ir išeiti takai buvo skirti tautos garbei ir laisvei įamžinti. Tokie jie liks amžiams.

Palikai neužmirštamus vaizdus tiems, kurie kartu su Tavimi keliavo - tai didi nuosirdumai ir draugiškumą, kuriais buvai Dievo apdovanotas.

Tu, mielas Ignai, išaugai Lietuvos laukų laisvėje - ažuolėlis. Tau ir tinka šie poetės žodžiai:

"Šalyje neprigysiu nesavo,
Manyje nesikeis prigimtis,
Lietuva - žemė motina mano,
Aš jos kūno ir kraujo dalis..."

A. a. Igno Kazlauskio mums paliktos sūlums prisiminimui slunčiu Lietuvos Dukterų Draugijai auką \$25.

Ilsėkis ramybėje, Didis Tėvų Žemės Sūnau.
Klemensas Čeputis,
Ottawa.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ-LIETUVIŠKAI

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE.
(Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610
Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

toronto

o VASARIO 16-tosios proga
MISSISSAUGA miesto rotušėje vėliavos iškėlimą praves miesto burmistrė Hazel McALLION, vasario 16 d., 12:30 val. p.p.

o VASARIO 9 d., sekmadienį, Toronto Prisikėlimo Parapijos patalpose susirinko daugiau kaip 200 SKAUTŲČIU ir jų tėvų VASARIO 16-tosios MINĖJIMUI.

Ižodį davė paukštytės ir vilkiukai, skautės ir skautai, viso 16 asmenų.

o PRISIKĖLIMO Parapijos KAVINĖJE kiekvieną sekmadienį galima gauti karštų lietuviškų valgių.

Parapijos BIBLIOTEKA ir KIOSKAS veikia iki paskutinių mišių kiekvieną sekmadienį.

Parapijos Tarybos LAB - DAROS Sekcija planuoja varotų rūbų išpardavimą BALANDŽIO mėn. 22-23-24 d., PARODU salėje.

Turinčius nereikalingų daiktų ir rūbų prašoma atvežti į salę išpardavimo dienomis, o jei neįmanoma laukti, prašoma atvežti bet kada į kleboniją.

Metinė PARAPIJOS VAKARINĖ ĮVYKS KOVO 16 d., 5 val. p.p., Parapijos salėje.

Meninę programą atliks VOLUNGĖ ir Šv. Jurgio Parapijos Choras iš Rochesterio, N.Y.

PARAPIJOS BANKAS nuo VASARIO 5 dienos veikia ir TREČIADIENIAIS nuo 10 v. ryto iki 3 val. po pietų.

Kitų savaitės dienų darbo tvarka lieka ta pati.

Banko METINIS SUSIRINKIMAS įvyks KOVO mėn. 9 d. 3 val. p.p., Parapijos salėje.

o PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVO METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Įvyks KOVO mėn. 9 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Prisikėlimo Parapijos salėje.

o TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS rengia kultūrinį vakarą KOVO 1 d., šeštadienį, 5:30 v. p.p. Paskaitininkai - Zita Bersėnaitė ir dr. R. Zabieliuskas. Šilta vakarienė su vynu.

KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMO MINĖJIMAS

Toronto Jūrų Šaulių Kuopa BALTIJA kasmet pamini Mažosios Lietuvos atgavimo šventę, kuri jau virto tradicija. Šiemet buvo minima 63-čioji sukaktis. Ši šventė miela netik jūrų šauliams; ją mini ir Mažosios Lietuvos Moterų Draugija (kuri dar egzistuoja Toronte) ir minėjimas ruošiamas kolektyviniu būdu. Šiemet talkininkavo ir K. L. B. Valdyba su jos pirmininku Algiuma ir ičiūnu. Kadangi Toronto jūrų šaulių skaičius sumažėjęs iki minimumo, jie patys vieni didesniais renginiais neužsiima. Mažlietuvių moterų pagalba, ypač p. L. a. s. i. e. n. s. aktyvus dalyvavimas buvo labai pastebimas įnašas.

Juožas Zavyš - jūros šaulių kuopos BALTIJA pirmininkas - atidarė minėjimą

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ "TAURAS" VEIKLA

• Pranešama Klubo nariams, kad VASARIO 23 d., 2 val. p.p., LIETUVIŲ NAMUOSE šaukiamas METINIS SUSIRINKIMAS.

Dienotvarkėje: praeitų metų veiklos ir Revizijos Komisijos pranešimai; 1986 m. biudžetas, veiklos programa ir valdybos rinkimai.

Nariai prašomi laiku atsimokėti 1986 metų nario mokestį, kad nesitrukdytų draudimas ir žurnalo prenumerata.

Nario mokestis turi būti susimokėtas IKI metinio susirinkimo išdininkui E. P. a. m. a. t. a. i. č. i. u. i. 38 Highland Park Blv., TORNHILL, Ont., L3T 1B3 į Klubo sąskaitą nr. 762 "Paramoj" ir susirinkimo metu.

"Tauras" šiuo metu turi 55 narius, iš kurių yra 6 moterys.

o tolimesnę eigą vesti perdavė VILNIAUS Karalaitei - Indrei Čuplinskaitei.

Minėjimas vyko patriotiškose nuotaikose. Sunešus organizacijų vėliavas, po invokacijos ir trumpo General. Kons. dr. J. Žmuidzino žodžio, primenantio klaidėdžių lietuvių nuotaikas vokiečių okupacijos laikais, buvo pristatytas šios dienos kalbėtojas Povilas Vaidėkauskas, atvykęs iš JAV ir neperseniai, prieš 7 metus, iš Lietuvos. Prelegento sudėtinga ir liūdna praeitis: buvęs tėvynės miškuose partizanų (pirmaisiais rusų okupacijos metais), vėliau iškentėjęs Sibiro kančias (buvo nubaustas 25 metais, bet amnestuotas po 7 metų).

Vis dėlto, kad ir tose labai liūdnose pavergtos Tėvynės dienose, P. Vaidėkauskas sugebėjo išgyti statybos inžinieriaus diplomą.

Prelegento paskaita nebuvo skirta atvaizduoti Klaipėdos atvadavimo kovų (tai buvo vėliau rodoma filmoje), bet bendrai lietuvių pasipriešinimą okupantui, jo paties išgyvenimų iš Tėvynės tragiškų įvykių pynė pirmaisiais okupacijos metais. Tačiau įžangoje jis paminėjo Klaipėdos krašto ir Rytprūsių liūdną padėtį. Jam asmeniškai teko ten lankytis ir patirti okupantų rusų įvykdytą žiaurią kolonizaciją. Jie išnaikino netik visus dar užsilikusius senųjų prūsų pėdsakus, bet ir visus ten buvusius gyventojus bei inventorius, o vietoje jų privežė rusų kolonistų ir juos pastoviai įkurdino.

Vėliau p. Vaidėkauskas papasakojo savo pergyvenimus ir patyrimus, pradėdamas apie Miško Brolių tautos apgynimo tarnybą (jie ypač apsaugojo numatytus trėmimus į Sibirą), kiek toliau trumpai palietė paties ir kitų lietuvių kančias Sibire. Ilgiau apsisotojo ties Vorkutos (Sibire) kalinių išvystytais streikais, kur ir pats buvo aktyviu dalyviu. Taip pat keletas įdomesnių epizodų iš partizanų veiklos, jo pergyventų miško bunkerio, klausytojams paliko neišdildomą įspūdį. Perskaitė keletą posmų iš parmininkas - atidarė minėjimą (nukelta į 7 psl. ....)

Toronto Lietuvių Namuose,
1986 m. VASARIO 23 d. SEKMADIENĮ 2:30 val. p.p.
Zita BERSĖNAITE skaitys paskaitą

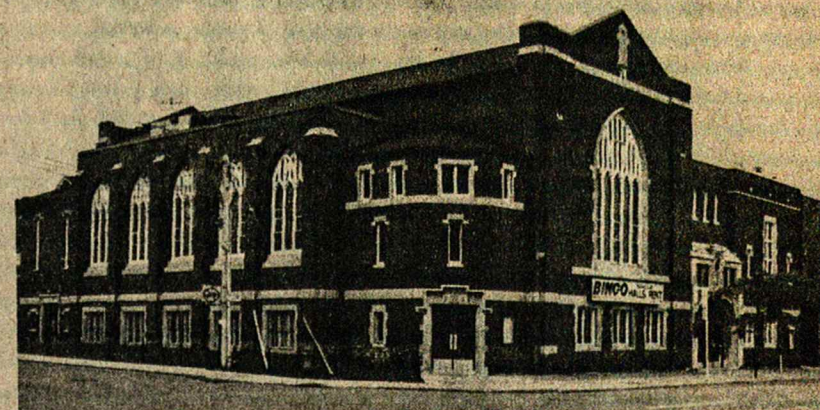
SVEIKATA IR MAISTAS

- Rodomas skaidrės
- Atsakoma į klausimus

VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI

ĮJIMAS - nemokamas

RENGIA - LN KULTŪRINĖ KOMISIJA IR VYRŲ BŪRELIS

Lietuvių Namai Toronte

Lietuvių Namų Žinios

• LN Valdybos posėdyje sausio 30 d. priimti 5 nauji LN nariai.

• VISUOTINAS LN narių susirinkimas šaukiamas KOVO mėn. 23 d.

DĖMESIO - PAKEISTA DATA!

SIMPOZIUMAS, kurio pagrindinė tema "SPORTO REIKŠMĖ JAUNIMO LIETUVIŠKUMO UGDYME", vyks Lietuvių Namuose NE KOVO 2 d. kaip buvo pranešta praeitame "NL" numeryje, bet KOVO 16 d., 2:30 v. p. p. Paskaitininkas - inž. Valdas Adomkus iš Chicagos. Taipgi dalyvaus dr. R. Petrauskas ir inž. R. Sonda.

LINKSMAS UŽGAVENIŲ VAKARAS

Š. m. vasario mėn. 8 d. Toronto Lietuvių Namuose įvyko Užgavėnių Kaukių Vakarą. Jau iš pat ryto virė pasiruošimo darbai. Kiekvienas pavilijonas, kurių buvo 10, stengėsi kuo geriau ir įdomiau įsiruoti savo kampe.

Pavilijonų Vertinimo Komisija, susidedanti iš arch. Vytauto Banetio, arch. Natalijos Lečienės ir muz. Danutės Garbaliuskienės I-ą premiją paskyrė LN Moterų Būreliui, II-ą "Gintaro" tautinių šokių grupei ir III-ą Prisikėlimo Parapijos Jaunų Šeimų Sekcijai.

3 val. po pietų vyko meninė programa, kurią atliko mūsų mažieji - Seselių vadovaujamas Vaikų Darželis, Lituanistinė Mokykla, "Gintaro" ir "Atžalyno" jaunieji šokėjai. Programa buvo įdomi ir gerai paruošta. Mažieji dainavo, šoko ir prajuokino visus iki ašarų. Jaunieji dainininkai ir šokėjai buvo LN pavaišinti lengvais gėrimais.

7 val. vakaro tęsėsi II-oji Užgavėnių Karnavalo dalis - Kaukių Vakarą. Susirinko, nors ir labai blogam orui esant, arti 400 žmonių.

Programoje dalyvavo mišrus choras VOLUNGĖ, išradėdama pasipuošę kaukėmis. Vaizdavo pingvinus, kurie ne tik puikiai dainavo, bet ir kvaksėjo, kaip pingvinai. Jų vadovė muz. Dalia Vis-

kontienė vaizdavo Geltonplunksnį. Atliko 3 dainas. Akomponavo Saulius Vyta.

"Gintaro" vyresnioji šokių grupė, vadovaujama Ritos ir Juozo Karasiejų, grakščiai ir puikiai vaidė pašoko 3 šokius. Šiltai publikos buvo sutiktas muzikinis vaizdelis "Kavinėje". Jį parašė ir režisavo Lana Vaidyliu.

"Atžalyno" vyresnioji grupė puikiai entuziastingai pašoko du šokius. Grupei vadovauja Lilė Pacevičienė ir Vida Vitkūnaitė.

Paskutinę programos dalį atliko Vyrų Choras "Aras", vadovaujamas sol. Vaclovo Verikailio. Susėdę prie lauželio, jautriai ir darniai sudainavo 4 dainas. Akomponavo muz. Jonas G. o. v. e. d. a. s.

Toronto Lietuvių Namų Visuomeninės Veiklos Komiteto p-kė Aldona Jankaitienė chorų ir tautinių šokių vadovų apdovanojo rožių žiedais.

Kaukių Vakarą pranešinėjo Ada Jucienė.

Jaunimas ir šiais metais parodė išradingumą ir gausus jų būrys dalyvavo originaliomis kaukėmis.

Kaukių Vertinimo Komisija, kurią sudarė Rita Karasijienė, Jonas G. o. v. e. d. a. s., Teodoras Stanulis, Rasa Vaidilaitė ir Bronius Laučys, I-ąją premiją 100 dol. paskyrė "Tortui". Jį sudarė supjaustyti gabalai torto, su vyšniomis, žvakutėmis ir net su šeimninke, kuri juos pjaustė. II-ą vietą - 60 dol. - laimėjo "Kokteilis"; III-ąją - 50 dol. - "Dvi japonės"; IV-ąją - 40 dol. - "Havajų mergaitė", V-ą vietą - 25 dol. - taip pat "Havajų mergaitė", iš tikrųjų berniukas; VI-ą vietą - 20 dol. - "Jaunavė - džiai" ir VII-ą vietą - 15 dol. - "Piliatinio karo kareivis ir jo mergaitė".

Kaukių balijuje veikė bufetas, vaišintasi skaniais Birutės Staniulienės keptais blynais, kugeliu ir dešromis su kopūstais.

Tai buvo kultūringas, platus masto renginys, kuriame dalyvauja nuo seniausio iki jauniausio. Visi išsineša gerą nuotaiką ir malonius prisiminimus.

Ada Jucienė

SOLD
x. DE LIMA
REALTY INC.
1780 Dundas St. W.
Tor.

Birutė Grigaitytė - Spudienė
namų pirkimo ir pardavimo agentė

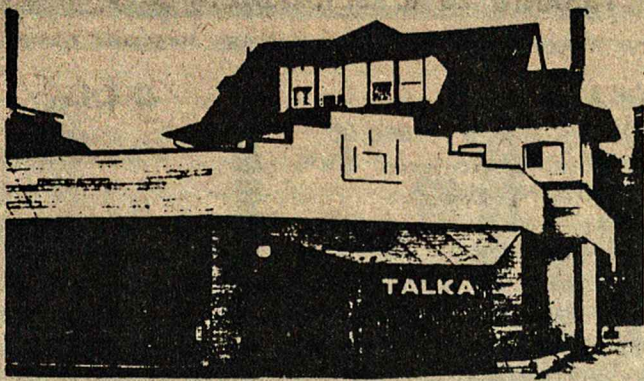
1280 Dundas St. West.
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Istoigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) ..... 5 %
santaukas ..... 6 %
kasd. palūkan. už sant. 5 1/2 %
term. indėlius 1 m. .... 9 %
term. indėlius 3 m. .... 10 %
reg. pensijų fondo ..... 7 1/2 %
90 dienų indėlius ..... 8 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. ... 9 %

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask... 10 %
asmenines paskolas 12 %
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$ 2.000.
Nemokama asm. paskolų drauda iki \$ 10.000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v. r. iki 12 val. r.

Liepos ir Rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

hamilton

• Alfonsas PATAMIS yra VLIKo paskirtas Tautos Fondo Atstovybės Kanadoje pirmininku, A. Firavičiui iš tų pareigų pasitraukus.

• KANADOS LIETUVIŲ ŠAU-

chicago

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE 100 METŲ MINĖJIMAS

Šiemet sueina 100 metų nuo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) įsisteigimo. Ta proga šią vasarą Chicagoje vyks šimtmečiui paminėti Seimas bei kitos pramogos.

Seimas prasidės birželio 30 d. ir tęsis iki liepos 3 d. Jis bus pravestas Essex viešbutyje, 800 S. Michigan avėnue, kur vyks visi Seimo posėdžiai.

Susipažinimo vakaras pirmąją Seimo dieną įvyks Dariaus - Girėno salėje, o banketas - Martinique patalpose, birželio 2 d. Taip pat pramatoma ir daugiau renginių.

Neseniai K. Mačiuko įstaičioje Marquette Parko kolonijoje įvyko šio Seimo rengimo komitete ir Susivienijimo darbuotojų susirinkimas, kurio metu bus išrinktos įvairios minėjimo komisijos.

Susirinkimui pirmininkavo rengimo komiteto p-kas Petras Vilkelis. Aptarta daug minėjimo ir Seimo rengimo punktų bei paskelbti žmonės, kurie darbuosis minėjimo rengimo reikaluo-

LIŲ RINKTINĖS "VILNIUS" narių SUVAŽIAVIMAS įvyks Hamiltone BALANDŽIO 26 d.

• REKOLEKCIJAS k o v o 17 -23 d. d. praves kun. dr. Leonardas Andriekus, OFM, poetas, žurnalo "Aidai" redaktorius.

se. Štai jų sąrašas: V. Kasniūnas, T. Blinstrubas, Ch. Austin, E. Čižauskienė, V. Utara, J. Paukštis, Ch. Macke, J. Miller, A. Jagiella, T. Kuzas, dr. V. Dargis, J. Lapinski, E. Šniokaitė, J. Jasčiūnienė, Ed. Šulaitis, R. Zapolis ir kiti. Į rengimo darbus vėliau bus įtraukti ir daugiau žmonių.

Susirinkimo metu fotografas M. Nagys padarė nuotraukų, kurios bus patalpinamos Seimo rengimo programoje. Ši knyga bus plačios apimties su medžiaga apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje bei daugeliu skelbimų.

Beje, SLA organizacija veikia ne tik vien JAV, bet taip pat turi nemažai narių ir Kanadoje. Organizacijos vadovu-prezidentu šiuo metu yra visuomenės veikėjas Povilas Dargis iš Pittsburgh Pennsylvania.

E. Šulaitis

ARTĖJA "MARGUČIO" KONCERTAS

Jau artėja MARGUČIO rengiamas koncertas, kuris čikagiečiams suteiks retą progą pasidžiaugti čia negirdėtomis dar meno pajėgomis. Koncerte, kuris įvyks KOVO 9 d., JAUJIMO CENTRO didžiojoje salėje, pasirodys kylanti jauna dai-

ninkė Guoda PUZINAUS - KAITĖ ir žymus klarnetistas Ramūnas KIREILIS.

G. Puzinauskaitė jau yra pasirodžiusi pora kartų rytinės Amerikos lietuviams, tuo tarpu R. Kireilio pasirodymas Amerikos lietuviams bus pirmasis. Beje, jis dalyvavo Kūrybos ir Mokslo simpoziume praėjusių metų pabaigoje ir po pranešimo pagrojo pora kūrinių, tačiau jį ten girdėjo gana mažas tautiečių būrys.

Lietuviams iki 1985 m. pradžios jis buvo nežinomas. Jo susidomėjimas lietuviams bei Lietuva labai padidėjo po to, kuomet praėjusių metų pavasarį lankėsi Lietuvoje ir ten koncertavo.

Apie Ramūną Kireilį Amerikos muzikos kritikas William Stubbins taip yra rašęs:

"Ramūnas Kireilis - vienas žymiausių pasaulio klarnetistų. Muzikos meno daktaras, Denverio Universiteto profesorius, JAV klarnetistų seminarų vadovas, Tarptautinės Klarnetistų Sąjungos įkūrėjas ir pirmasis jos prezidentas.

Aktyviai dalyvauja spaudoje, yra vienas iš žurnalo "The Instrumentalist" re-

(...atkelta iš 6 psl., KLAIPĖDOS KRAŠTO....)

tizanų poezijos, pavirtusios dainomis. Vaizdžiai atpasakojo liūdną galą tų partizanų, kurie buvo pagauti ir žiauriai nukankinti.

Prelegentas nepamiršo atpasakoti ir Lietuvoje vykusio neramumų - sukilimų prieš okupantą ir davė keltą paaiškinimų. Kalantos žuvimo aplinkybes jis taip aiškino: jaunimas (neapkęs damas okupantų) nutarė kaip nors atkreipti pasaulio dėmesį (ir pačių okupantų rusų). Jie priejo net prie tokių ekscentriškų nutarimų - traukti burtus, kam bus lemta mirti. Vienas iš tų nutarimų buvo išskirti per langą nuo aukšto pastato, o paskutinis bilietas, kuris sprendė, kad reikėjo susideginti, apsiėmęs gazolinu, teko Romui Kalantai. Jis tai ir įvykdė ir mirė kančiose, šaukdamas "Laisvės Lietuvai".

Prelegentas paaiškino, kad yra daug jaunimo, kurie, nors ir užaugę vergijoje, bet supranta laisvės vertę ir jos trokšta, viešai rodo neapykantą okupantui. To pasėkoje ir atsiranda toks heroizmas. Betgi, sako jis, "tarp grūdų yra ir daug rauglių". Jis pasidžiaugė, kad atvykęs Amerikon, sutiko daug jaunimo, kurie kartu su tėvais, dirba tautos labui.

datorių, paskelbęs keletą metodinių darbų.

R. J. Kireilis su dideliu pasisekimu nuolat koncertuoja JAV ir kitose šalyse. Jo grojimas visada gerai vertinamas.

Visame pasaulyje giriamas už puikų grojimą.

... Klarnetistų klarnetistas.

Susidomėjimas šiuo "Margučio" koncertu yra labai didelis. Koncerte akomponuos muzikos profesorė iš V. Vokietijos dr. Raminta Lampsatytė. E. Š.

• RENGIAMAS LEIDINYS apie kompozitorių Vladą JAKUBENĄ. Straipsnius apie šį kompozitorių yra pasižadėję parašyti penki muzikai ir vienas žurnalistas. Taip pat knygoje tilps ir paties komp. VI. Jakubėno rašinių, tilpusių įvairioje spaudoje prieškariniais bei pokario metais. Leidinį leis VI. Jakubėno Draugija, kurios valdyboje darbuojasi Ed. Šulaitis, E. Dilytė - Brooks, J. Kreivėnas, dr. L. Šimutis ir P. Mieliulis.

Draugija, minint komp. VI. Jakubėno 10 m. mirties sukaktį, šių netų rudenį yra numaciusi surengti Jaunimo Centre didelį koncertą.

Meninėje dalyje - Toronto jauna dainos grupė SUTARTINĖ, skambiai padainavo dešimtuką lietuviškų-patriotiškų dainų, pradedant Mažosios Lietuvos Himnu. Dailis jų dainų klausytojams jau girdėtos, bet jų patriotinė lyrika bei puikios melodijos - širdį ir ramino, ir grau-dino. Gal tik perdaug tų dainų iškart, be pertraukos. Tai išvargina ne tik jaunas dainininkes, bet ir klausytojus. Grupei vadovavo ir akordeonu akomponavo muz. Nijolė Benotienė. Klausytojai pasigedo (aukso medalio laimėtojos), akordeonistės Danos Pargauskaitės solo, kuriuo ji kitais atvejais ansamblį pajvairina.

Padėkos žodį tarė abiejų minėtų organizacijų pirmininkai - J. Zavys ir A. Vaičiūnas, kurie kruopščiai dirbo, rengdami šį minėjimą. Gėles dainininkėms įteikė p. Lasienė.

Minėjimas tuo dar nesibaigė. Po 15 min. pertraukos, kurią praleidome besidalindami įspūdžiais prie jau paruošto kavos puoduko, matėme retą filmą iš Klaipėdos atvadavimo dienų, gamintą 1923 m. Filmą rodė jos savininkas J. Miltenis iš Hamilton'o. Dalyvių prisirinko daugiau negu tikėtasi - apie 400. Atrodo, kad buvo

Adv. dr. STASIUI DAUKŠAI mirus,

nuoširdi užuojauta žmonai, vaikams

ir giminėms -

GALINA DARGIENĖ

viskas įdomiai parengta, nes niekas nesiskundė ilgokai užtrukusiu minėjimu.

Alijošiūtė

montreal

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ D-JOS SUSIRINKIME

Vasario 9 d. gražus būrys narių ir svečių klausėsi Inos Kličienės paskaitos apie artritį ir jo gydymą naudojant vaistus bei jų tyrimą.

Valdybos nutarimu paskirta po \$100, - "Moters" žurnalui, Lietuvos katalikų šal-pai ir Šv. Kazimiero Kolegijos lietuvių klierikų Fondui; Valdybos narė A. Morkūnė po \$50, - Vasario 16 Gimn-

zijai, "Nepriklausomai Lietuvai" ir "Tėviškės Žiburiams" ir \$25, - Centro Valdybai.

Draugijos skyrių atstovių SUVAŽIAVIMAS vyks Toronte, Priskėlimo Parapijoje balandžio 19-20 d. d. Į šį suvažiavimą vykstančioms narėms bus išmokėta po \$25, - kelionpinigų.

Susirinkimui pirmininkavo M. Malcienė, sekretoriavo J. Blauzdžiūnienė.

Susirinkimas užbaigtas jaukiomis vaišėmis. Valdyba šiuo metu sudaro pirm-kę Danutė Staškevičienė, vicep. M. Vaupšienė, izd. E. Kerbepai ir Šv. Kazimiero Kolegijos lietuvių klierikų Fondui; Valdybos narė A. Morkūnė po \$50, - Vasario 16 Gimn-

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

NAMŲ REMONTO VAJUS REIKALINGA 15.000 DOLERIŲ

Visi "NL" skaitytojai ir organizacijos maloniai prašomos prisidėti prie "NL" patalpų remonto. Jūsų patogumui pridedame atkarpą, kuria prašome pasinaudoti.

MALONŲS "NL" SKAITYTOJAI, prašome pasinaudoti šia atkarpa ir ją atgal atsiųsti "NL" adresu:

Siunčiu "NL" prenumeratą už 198...m. .... dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI .....dol.

Mr. Mrs. ....
Adresas: .....

! "NL" NAMŲ REMONTO VAJŲ ATSLIEPĖ:

J. ŠARAPNICKAS - su 250 dol. auka ir laišku, kuriame sako, kad atvykęs į Kanadą 1948 m., pirmiausia užsiprenumeravo "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraštį, kurį ir dabar tebeskaito. Jį vertindamas, prisiluntė auką. Jis rašo: "Kiekvienas lietuvis turi jausti, kad dabartinėse sąlygose Lietuvos laisvės kovos ginklas yra patriotinė, nepartinė spauda, kaip "Nepriklausoma Lietuva". Atremontuokime "NL" namelį - tai kiekvieno lietuvių tautinė pareiga prisidėti prie remonto..."

L. A. GRIGELIAI - 100 dol.;

E. KARDELIENĖ - iš savo gaunamos pensijos paskyrė šiuo metu "NL" namo remontui - 30 dol.; V. KONGELIS - 25 dol.; po 20 dol.: O. BIELIŪNAITĖ, L. STANKAVIČIUS, St. STRAVINSKAS, K. LUKOŠIUS; 15 dol.: O. ČEČKAUSKIENĖ; 10 dol.: J. LUKOŠEVIČIUS.

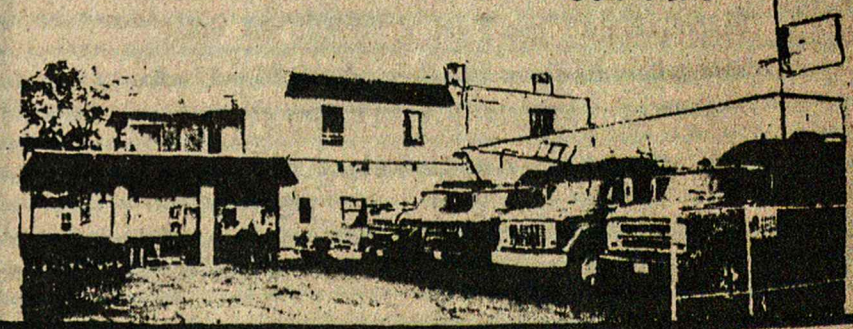
Nuoširdžiai DĖKOJAME.

"NL"

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

MODERNIOS KOLYVIJOS

FUNERAL HOME

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av.
Chateauguy, Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Dino

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD Ville Emard
766-2667

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ.

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. - 12 v.p.p.
Netais "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont,
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelių reikalais bet kur pasaulyje skambinti:

TEL.: 533-3531

MIRUSIEJI:

• Kun. Stasys KULBIS, SJ, ilgesnį laiką, sirgęs, mirė Victoria ligoninėje vasario 10 dieną.

• DAUKŠA Stasys, 77 m., mirė ligoninėje vasario 8 d. Liko sūnus Saulius su šeima, duktė Marija Girdžiū - vienė su vyru Domu, žmona Mignonne ir jos 5 vaikai.

Palaidotas iš AV bažny - čios Côte des Neiges Kapi - nės.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

• "PAVASARIS" - Montre - alio Mergaičių Choras - stropiai ruošiasi savo kon - certui, kuris įvyks KOVO 9 d., 12 val. p.p. AV Parapi - jos salėje. Mergaitės daug laiko pašvenčia repetici - joms. Montrealiečiai visada PAVASARĮ rėmė atsilanky - mu į jų koncertus ir auko - mis, todėl tikimasi, kad sa - vo atsilankymu į šį koncer - tą montrealiečiai įvertins merginų idėją darbą.

• Dail. TAMOŠAITIENĖ Anastazija neseniai lankėsi Montrealyje ruošiamos kny - gos "Lithianian Sashes" rei - kalais. Knygai išangą rašo dr. Henrikas Nagys.

"RŪTOS" KLUBO VEIKLA

Auksinio Amžiaus Klubas RŪTA 1986 m. sausio mėn. 29 d. Seselių patalpose bu - vo sušaukę metinį Klubo na - rių susirinkimą.

Susirinkimą atidarė pir - mininkas Bronius Staške - vičius, patiekdamas susi - rinkimui dienos darbotvarkę. Buvo prisiminti ir pagerb - ti per praeitus metus mirę 8 Klubo nariai.

Perelto metinio susirinki - mo protokolą Nr. 64 per - skaitė Klubo sekretorius A. B a r š a u s k a s.

Pirmininkas savo prane - šime apibūdino visą praeitų metų Klubo veiklą ir dėkojo bazarų rengėjams už jo pa - ruošimą. Bazaras davė ne - mažą pelną.

Kasininkas J. J u r e n a s savo pranešime patiekė ba - zarų pajamų ir išlaidų bei visų pereinčių metų pajamų ir

išlaidų apyskaitas. Pagal kasininko pranešimą šiuo laiku Klubo finansinis stovis neblogas. Tai darbščiausių moterų, Klubo narių ir tau - paus tvarkymosi dėka.

Revizijos Komisijos aktą perkaitė Komisijos pirmi - ninkė M. P a k u l i e n ė. Buvo darinkti 2 nauji Revi - zijos Komisijos nariai: J. K e s g a i l i e n ė ir K. T o l i u š i s.

Susirinkime dalyvavo di - delis skaičius narių. Klubas dabar turi 151 narį; tai ne - maža, gražiai sugyvenan - ti šeima.

Klausimuose ir sumany - muose buvo gražiai pasida - linta mintimis.

Susirinkimą uždarė pir - mininkas, padėkodamas vi - siems už tokį gausų dalyva - vimą, o nariai paplojo už gražiai praėjusį susirinki - mą.

Po to pasivažiota gerų šeimininkių paruoštomis vaisėmis. A. B.

• GURECKAS Leonas, svei - katal pagerėjus, ir toliau dirba MONTREAL WEST AUTOMOBILE įstaigoje, mielai patarnaudamas lietu - viams. Kreiptis tel: 489-5391.

REIKALINGI TAUTINIAI RŪBAI

KAS GALĖTŲ PARDUOTI MOTERIŠKUS TAUTINIUS RŪBUS DVIEM Mergaitėm: 12 ir 16 metų, AR DIDESNIUS, SKAMBINTI Tel. 656-0615 B. Bulka.

Dr. J. MALISKA

D. D. S.
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.
Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D.D.S.
Dantų gydytojas - chirurgas
8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658
Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.
Šeštadieniai: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.
Sekmadeniai: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.
GREITAS, NEKAINUJANTIS PRISTATYMAS
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4024

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220
Montreal, P.Q. H3B 2G2
Tel: (514) 871-1430

LIETUVOS

**NEPRIKLAUSOMYBĖS
ATKŪRIMO 68 METŲ
SUKAKTIES MINĖJIMAS**

vyks š.m. VASARIO 16 d. SEKMADIENI

11 val. - iškilmingos pamaldos visiems Šv. KAZIMIERO bažnyčioje

3 val. p.p. MINĖJIMO AKTAS - KONCERTAS

VERDUN CATHOLIC HIGH SCHOOL SALĖJE

6100 Champlain Blvd., Verdun,

PROGRAMOJE: Prelegentas - dr. HENRIKAS NAGYS

MENINĖ PROGRAMĄ koordinuoja muz. Aleksandras STANKEVIČIUS

DALYVAUJA: sol. A. KEBLYS, "Gintaro" Ansamblis, visi Montrealio chorai ir dainos vienetai, Šeštadieninės Mokyklos mokiniai. Diriguoja ir akomponuoja Tėv. MILOX, A. STANKEVIČIUS, M. RUFFO, J. TARK, V. LUKOŠEVIČIŪTĖ

KVIEČIAME VISUS LIETUVIUS IR ORGANIZACIJAS GAUSIAI DALYVAUTI

PAMALDOSE IR MINĖJIME SU VĖLIAVOMIS

KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA

Montrealio "gintariečių" šokio detalė koncerto metu.

• AUŠROS VARTŲ PARA - PIJOJE 11 val. mišios Va - sario 16 proga skiriamos žuvusiems už Lietuvos lais - vę ir nepriklausomybę.

ŠV. KAZIMIERO PARAPI - JOJE 11 val. bendros iškil - mingos pamaldos, dalyvau - jant visoms lietuviškoms organizacijoms, vėlavoms, abiejų parapijų nariams. Gie - dos abu - AV ir Šv. Kazimie - ro parapijų chorai.

• ŠV. KAZIMIERO Parapi - joje REKOLEKCIJOS prasi - deda KOVO 19 d. iki VERBŲ Sekmadienio ryto. Jas prae - ves Ottawos lietuvių kape - lionas kun. Viktoras S k i - landžiūnas.

• Ig. PETRAUSKAS gydosi Notre Dame ligoninėje.

• RIMEIKIENĖ Genė, daž - nai nuoširdžiai dirbusi "NL" parengimuose, gydosi Reddy

Memorial ligoninėje.

• "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" Valdybos paskuti - niajame posėdyje, kuris į - vyko vasario mėn. 7 d., iš Administracijos pristatytos prenumeratorių kartotekos paaikškėjo, kad (gėda pasaky - ti), dar visa eilė skaityto - jų nėra atsilyginę už "NL" prenumeratą. Ne tik už pra - eitus metus. Yra dar ir to - kių, kurie neatsiskaitė už 1984 m. ir net už 1983 metus.

Nors Valdybai buvo pasiū - lyta skelbti tų užsimiršusiųjų pavardes, bet šiame po - sėdyje Valdyba dėl to galuti - no sprendimo nepadarė.

Daug kartų apie tai buvo rašoma ir raginama atsi - skaityti, tad - dar kartą ma - loniai PRAŠOME atkreipti į tai dėmesį. "NL" leidimo sąskaitas už kiekvieną nume - rą turi tuojau pat apmokėti.

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE, E.

TONY LAURINAITIS

MONTREAL P.Q. H2K 1E9

525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS min. \$ 1,000.00
1 metų 9¼%
TERMINUOTUS INDĖLIUS
1 metų 8¾%
180 d. - 364 d. 8½%
120 d. - 179 d. 8¼%
60 d. - 119 d. .... 8 %
30 d. - 59 d. 7¾%
TRUMPALAIKIUS INDĖLIUS
už \$ 20,000 ar daugiau
TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS
specialios 6.25%
Su draudimu ..... 6. %
Kasdieninės 5.75%
ČEKIŲ SĄSKAITAS ..... 5 %

DUODA

PASKOLAS:

NEKILNOJAMO
TURTO IR
ASMENINĖS
PASKOLOS
MIRTIES
ATVEJU
DRAUDŽIAMOS
IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve 3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. .... 9:00 - 3:00
Ketvirtadieniai ..... 12:00 - 8:00
Penktadieniai ..... 10:00 - 6:00
Sekmadeniai nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose
parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v. at.

LITAS

**MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA**

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

**RRSP
9 ½ %**

**TAUPYKIT
ATEIČIAI,
MAŽINKIT
TAKSUS.**

PENSIJŲ PLANO, RRSP TERMINAS UŽ 1985 m.

BAIGIASI VASARIO 28 d., 1986.

SMULKESNĖ INFORMACIJA TEL: 766-1891

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių

atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

MEMBER

FOTO M.L.S.
SYSTEM

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482-0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ

REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

• Didelis pasirinkimas galvų paltų
• Vasaros laikui siuvėjimas (Storage)
• Taisau ir remonuoju
• Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646